

Jesenice dz

Novice

220020179,2

COBISS

KNJIZNICA JESENICE

ACRONI
JESENICE

interni informacijski časopis
številka 2, februar 2002

Novice

Poštnina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

Vsebina

Cilji proizvodnje v gospodarskem na_rtu

ANKETA

Izobraževalna delavnica o pospeševanju inovacijske dejavnosti v podjetjih (industrijska lastnina)

Tudi letos bomo nagradili najinovativnejšo delovno skupino

Rekonstrukcija odpraševalne naprave

Okolje Slovenije ob koncu 20. stoletja

Ravnanje z odpadki

Nevarnosti pri uporabi električne energije

Sistem vodenja kakovosti v Acroniju

Informacija o poteku prodaje družbe SŽ Acroni d.o.o.

Rekonstrukcija linije Crno

Novo 16-tonsko dvigalo v PC VP

Milan Klinar nam je predstavil magistrsko nalogo

Obiskal nas je ambasador LR Kitajske

Proizvodnja v januarju

KADROVSKA GIBANJA V JANUARJU

INTERVJU

AKTIVNOSTI DMIT V LANSKEM LETU

BILO JE PRED 50 LETI

Planinski vodniki iz Slovenskih železarn o svojem delu v letu 2001

Vošča

Smuk za trofejo svinjske glave

NAGRADNA KRIŽANKA

Ob 8. marcu

Slika na naslovni strani:

V laboratoriju za kemijske preiskave na Tehnični kontroli.

OBVESTILA

KADROVSKE ZAMENJAVE V PC VROČA PREDELAVA

S cilji kadrovske okrepitve Sektorja valjanja in stabilizacije proizvodnje na celotni tehnološki poti od jeklenega odpadka do toplo valjanih polizdelkov so od 1.2.2002 v organizacijski shemi PC Vroča predelava naslednje spremembe:

- pomočnik direktorja za proizvodnjo: mag. Mihael Tolar, univ. dipl. inž.
- vodja sektorja izdelave jekla: Vekoslav Zakrajšek, univ. dipl. inž.
- vodja sektorja valjarne: Branko Strmole, univ. dipl. inž.
- strokovni sodelavec za razvoj valjarne: Jože Klobučar, univ. dipl. inž.

Direktor PC Vroča predelava
Slavko Kanalec

DELITEV BONOV ZA PREHRANO

V skladu z dogovorom z obema sindikatoma se bodo boni za prehrano med delom od marca dalje delili skupaj s plačilnimi kuvertami, to je ob izplačilu plač.

Računovodstvo

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

Članarina za letošnje leto znaša 1000 SIT.

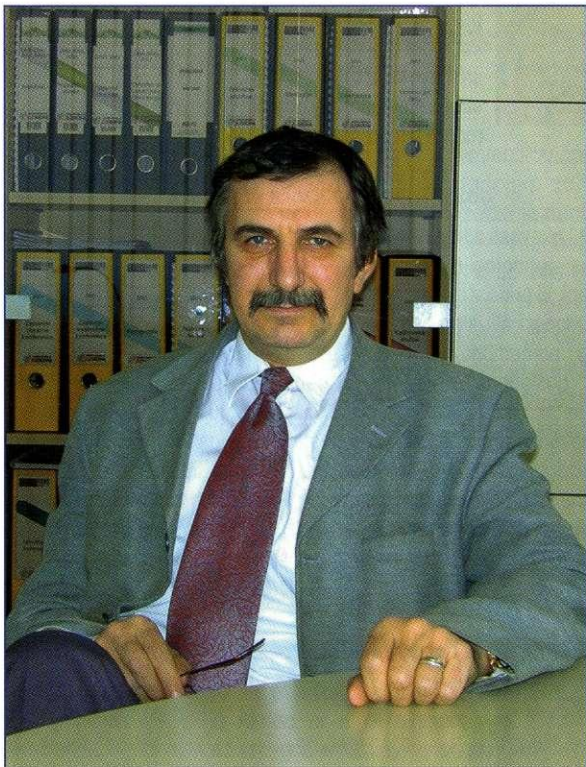
Če članstva ne želite podaljšati, mi prosim sporočite na tel.1340.

Nove člane vabimo, da se nam pridružijo.

Tudi v letošnjem letu bodo organizirani edukativni pregledi dojk s posvetom.

Pregledov prostate v lanskem letu ni bilo in bodo izvedeni letos.

Teja Rožič

CILJI PROIZVODNJE V GOSPODARSKEM NAČRTU

Že kar krepko smo stopili v novo poslovno leto, saj je prvi mesec že za nami. Uspešno smo začeli izpolnjevati zahteven gospodarski načrt, ki predvideva bistveni premik v smer zahtevnejših proizvodov z večjo dodano vrednostjo. Seveda zahteva taka proizvodnja več znanja, prizadevanj, tehnološke discipline in skupinskega dela.

Načrt proizvodnje za leto 2002 smo izdelali glede na prodajne možnosti in donosnost izdelkov. Pri tem smo upoštevali tehnološke omejitve proizvodnih naprav in možnosti zagotavljanja kakovosti končnih izdelkov ter seveda vse zmogljivosti, ki jih še imamo. Proizvodnjo bomo povečali z optimizacijo tehnoloških procesov in standardizacijo ritma proizvodnje v vseh profitnih centrih ter s povečanjem produktivnosti predvsem na napravah, ki predstavljajo ozko grlo proizvodnje. Pomembno je, da izboljšamo izrabo delovnega časa z učinkovitejšo organizacijo. S povečanjem zanesljivosti proizvodnje bomo zmanjšali izmet v celotni tehnološki verigi in seveda s tem povečali zanesljivost izpolnjevanja naročil in povečali zadovoljstvo naših kupcev.

Načrtujemo tudi zmanjšanje stroškov proizvodnje z nižjimi

specifičnimi porabami energije in potrošnega materiala, s povečanim izplenom in zmanjšanjem dodelav zaradi neskladnosti izdelkov ter s preventivnim vzdrževanjem proizvodnih agregatov.

V Jeklarni je načrtovan obseg proizvodnje slabov 287.800 ton, kar je nekoliko več kot realizacija v letu 2001 (1,5 %) ob zahtevnejšem asortimanu. S tem so proizvodne zmogljivosti v jeklarni praktično zasedene. Upoštevati moramo, da bo tudi v letu 2002 jeklarna mirovala v dopoldanskem času konične tarife, kar pomeni zmanjšanje razpoložljivega obratovalnega časa za 1200 ur. Za izboljšanje izplena bo potrebno optimizirati proces taljenja v EOP s penečo žilindro, zmanjšati število prodorov pri kontinuirnem vlivanju, zmanjšanje površinskih napak na slabih ter povečati vlivanje v sekvencah.

V Vroči valjarni je največja zmogljivost za znižanje stroškov proizvodnje predvsem v izboljšanju izplena. V letu 2001 smo se srečevali s precejšnjimi težavami z nestabilnostjo valjanja na ogrodju štekel, ki smo jih odpravili. Z naložbo v nov merilnik debeline, pregledom površine slabov že med valjanjem in večjo tehnološko disciplino načrtujemo bistveno večji izplen.

V PC Predelava debele pločevine so izvedene naložbe v opremo dobra osnova za doseganje večje proizvodnje in boljše kakovosti. Z naložbo v procesiranje odpadne lužine bomo zmanjšali stroške in hkrati odpravili ekološke težave.

V PC Hladna predelava bodo proizvodne zmogljivosti zaradi visoko postavljenega načrta proizvodnje za leto 2002 praktično v celoti izkoriščene. Potrebno bo povečati produktivnost, predvsem na napravah, ki predstavljajo ozko grlo (valjalni stroj Sendzimir, linija za razogličenje in rekristalizacijo in linija za gašenje in luženje nerjavnih trakov).

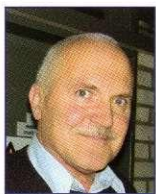
Pomembnejša naloga ob doseganju načrtovanih proizvodnih rezultatov je tudi odpravljanje pomanjkljivosti s področja varstva in zdravja pri delu, ki jih je prikazala Ocena tveganja z izjavo o varnosti izdelana v letu 2001.

Naš skupni cilj vseh zaposlenih v Acroniju je kljub zaostrenim razmeram na trgu in težkim pogojem gospodarjenja pozitivno poslovanje, ki nam daje boljše možnosti dolgoročnega razvoja tudi v fazi lastninjenja. Ta cilj ne bo prišel samodejno, ampak z prizadevanjem vseh zaposlenih glede na možnosti in pristojnosti.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.

ANKETA

V letošnjem letu je eden izmed ciljev poslovanja znižanje stroškov kakovosti za 20 odstotkov. To pa ne bo lahko doseči. Naključno izbrani so nam zaupali, kje oni vidijo vzroke za težave in kako bi jih opravili ali zmanjšali.

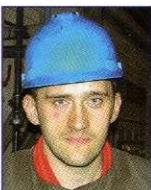
Tonček Skube, Tehnična kontrola

V gospodarskem načrtu za leto 2002 smo si zadali ambiciozen cilj, da bomo stroške kakovosti znižali za 20 %, saj imajo ti stroški pomemben vpliv na poslovni uspeh podjetja. Največji delež, kar 65 %, predstavljajo stroški izmeta ter stroški dodelav neustreznih izdelkov. Te stroške imenujemo notranji stroški, na katere lahko neposredno in posredno vplivajo vsi zaposleni v Acroniju. Za zmanjšanje teh stroškov bomo v sodelovanju s službo vodenja kakovosti in tehnologiji ter vodstvu PC-jev okrepili delovanje samokontrole in s tem pravočasno preprečevali nastajanje neustreznih izdelkov in s tem zmanjšanje izmetka ter tudi znižanje stroškov reklamacij naših kupcev, katerih delež predstavlja 10 %. Te stroške imenujemo zunanji stroški.

Preostali del stroškov predstavljajo stroški ocenjevanja 20 %, to so vsi stroški v zvezi s preskušanjem ter 5 % preventivnih stroškov, ki so stroški izobraževanja za kakovost, stroški razvoja, pridobivanja certifikatov,...

Siniša Stečuk, PC Predelava deb.pločevine

Dobiti bi morali kakovosten vložek, izboljšati delovna mesta, predvsem pa bi moral tudi vsak posameznik bolj paziti pri delu. Slednje bi dosegli tako, da bi zaposlene za dobro delo nagradili z denarjem ali pa tudi kako drugače. Potem bi lahko pričakovali boljše rezultate.

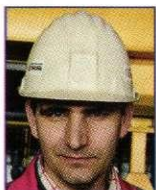
Bojan Krničar, Tehnična kontrola

Vsak zaposleni bi se moral zavedati odgovornosti za svoje delo. Z primerno stimulacijo bi lahko izboljšali rezultate.

Robert Prešeren, PC Predelava deb.pločevine

V PC PDP se kot pomemben člen z 39-odstotno realizacijo podjetja v I. 2002 zavedamo pomembnosti zniževanja stroškov kakovosti. Le-ti bi se dejansko v zelo kratkem času morali približati nični vrednosti, predvsem v zadovoljstvo kupcev naše pločevine in utrjevanju ugleda le-te. Prav zato smo si tudi v našem PC za letošnje leto zastavili cilj znižanja stroškov kakovosti na 132.600 EUR, kar predstavlja žle' 27 % vseh stroškov kakovosti podjetja.

Večjo pozornost bomo posvetili še bolj zaostreni kontroli pločevine, saj je bilo v I. 2001 kar 94 % vseh stroškov kakovosti v PC PDP povzročenih zaradi odstopanj v procesu PC Vroča predelava, od tega 87 % na nerjavnem programu.

Stanko Kolac, PC Predelava deb.pločevine

Naredili smo že načrte, na kakšen način bomo poskušali znižati stroške kakovosti. Predstavili smo jih tudi delovnim skupinam. Pomembna je disciplina ter da se napake čim prej odkrijejo in odpravijo, če je še mogoče. Izmeta mora biti čim manj.

Miro Zakrajšek, PC Predelava deb.pločevine

Predpogoj je dober vložek, potem pa je potrebno paziti še preden izdelek narediš do konca, da je tak, kot mora biti. Na primer, na škarjah prihaja večkrat do sabljavosti. Že na začetku, ko se to pojavi, bi morali stroj ustaviti in to sporočiti odgovornim. Zaposleni bi morali biti pri delu veliko bolj pazljivi.

Jožef Triplat, PC Vroča predelava

Strošek kakovosti ali pa napake se običajno povezuje samo s tehnologijo, kar ni vedno prav. Vsak zaposleni, ki pride v stik z izdelkom, materialom, lahko naredi dober ali slab izdelek. Ena so tehnološki predpisi, pomembna pa je tudi izobrazbena raven, zavest, doslednost... Vse to je treba izboljševati stalno, le tako bo rezultat boljši. Tudi disciplina tu igra pomembno vlogo. Zmanjševanje stroškov kakovosti je stalna naloga na vseh ravneh, tudi tistega zadnjega, ki izdelek zapakira. Tehnologi imajo morda v rokah najmočnejša orodja za reševanje večjih tehnoloških težav z tehnološkimi predpisi, vendar če le-teh nihče ne izpolnjuje, je vse zaman. O teh stroških bi morali več pisati, pa ne samo številke, koliko znašajo, tudi kje, na katerih mestih nastanejo, na katerih izdelkih, obratih, napravah itd.

Šaban Mušič, PC Vroča predelava

Bolj bo treba paziti že na začetku procesa, že pri dodajanju legur in potem pri vsaki naslednji fazi proizvodnje. Slišal sem, da se flemarji pritožujejo, da je na izdelkih preveč žlindre. Zato jih je treba več porezati, kar pomeni, da je več izmeta. Za izmet pa ne dobimo denarja. Vsak posameznik z vestnim in odgovornim delom lahko pripomore da bodo izdelki kakovostni.

Robert Frelih, PC Vroča predelava

Dokler bomo delali s tole našo lastnino "kot svinja z mehom", ne bo nič boljše. Ko pa se bomo zavedali odgovornosti in delali tako kot z lastnino doma, bodo rezultati temu primerno boljši.

Valentin Jekler, PC Hladna predelava

Če v našem oddelku naredimo napako, sledijo ukrepi. Vložek, ki ga dobimo, je milo rečeno slab. Tehnična kontrola beleži napake, to pa je tudi vse. Premalo se naredi, da bi se napake odpravile.

Konič Jože, PC Vroča predelava

Valjanje bi bilo potrebno stabilizirati, potem bi bilo napak manj. To bi dosegli z izboljšanjem stanja naprav.

Roman Robič, Procesna avtomatika

Za malenkost več bi bilo potrebno vložiti v vzdrževanje naprav, kajti stanje le-teh je pomembno za kakovost izdelkov.

Iztok Tomažič PC Hladna predelava

Na vsaki napravi, stroju bi bilo včasih boljše, če bi naredili nekoliko manj, ampak tisto bolj kakovostno.

IZOBRAŽEVALNA DELAVNICA O POSPEŠEVANJU INOVACIJSKE DEJAVNOSTI V PODJETJIH (INDUSTRIJSKA LASTNINA - IL)

Nov »Zakon o industrijski lastnini«, ki je v Sloveniji začel veljati 7.12.2001 (Ur.l. 45/01) je popolnoma prilagojen zahtevam Evropske unije. Cilj Zakona je zlasti uskladitev sedanje nacionalne zakonodaje z zakonodajo evropskih držav in mednarodnimi sporazumi. V novem Zakonu so tudi določbe, ki so bile doslej v različnih pravilnikih, pa tudi določbe, ki bodo prišle v poštev, ko bo Slovenija postala članica Evropske patentne konvencije (EPK).

Služba za tehnološki razvoj na GZS je v sodelovanju s »Patentno pisarno« v Ljubljani organizirala izobraževalno delavnico za podjetja. Med 21 podjetji smo se izobraževanja udeležili tudi iz Acronija. Poudarek je bil predvsem na industrijski lastnini.

Pomembnejše nove določbe:

Patenti:

- računalniški programi se lahko patentirajo,
- ni več dopolnilnih patentov,
- izložene prijave se lahko vlagajo do podelitve patenta (prej v 3 mesecih po vložitvi),
- določbe glede izumiteljske višine so povzete po čl. 56 evropske patentne konvencije EPK,
- imenovanje ali izbira Slovenije v PCT mednarodni prijavi se šteje kot zahteva za podelitev evropskega patenta, t.j. nacionalna pot se zapira,
- kot dokaz za patentibilnost (za podaljšanje veljavnosti patenta od 10 do 20 let) je obvezen evropski patent; če ga ni, se lahko predložijo drugi patenti, podeljeni po popolnem preizkusu, vendar z veliko dodatne dokumentacije; treba je prevesti celoten opis (prej samo patentne zahtevke); če ni ne enega ne drugega, se lahko predloži »Poročilo o preizkusu«,
- izčrpanje pravic iz patenta je nacionalno ali regionalno, če to določa mednarodni sporazum.

Ko bo Slovenija postala članica EU, bo lahko vsak imetnik patenta zahteval dodatni varstveni certifikat, v šestih mesecih po pristupu Slovenije k EU celo v primerih, ko je že potekel redni šestmesečni rok, računano od prvega dovoljenja za dajanje v promet.

Modeli:

- Svetovna novost (prej novost v Sloveniji).
- Trajanje 25 let (prej 10 let).
- Opis ni več potreben.
- Ni več ugovora.
- Izčrpanje pravic iz modela je nacionalno ali regionalno, če to določa mednarodni sporazum.

Znamke:

Definicija znamke je širša (kot v čl. sporazuma TRIPs). Prijave znamk niso več tajne (prej so bile dostopne javnosti šele po objavi). Možna je delitev prijave znamke. Ugovor se lahko vloži le na osnovi relativnih razlogov za zavrnitev registracije znamke – t.j. enakost ali podobnost s prej registriranimi ali mednarodnimi znamkami (vključno registriranimi evropskimi znamkami) ali z nedvomno znano znamko. Ugovor lahko vloži le imetnik prejšnje znamke ali znamke, registrirane v katerikoli članici Pariške unije ali Svetovne trgovinske organizacije in prijavljene v Sloveniji prek

njegovega posrednika ali zastopnika brez njegovega soglasja. Po objavi znamke lahko vsakdo Uradu RS za intelektualno lastnino sporoči svoje nasprotno mnenje (nasprotno mnenje tretjih). Zahteva za razveljavitev znamke na osnovi neuporabe se vloži neposredno na pristojno sodišče (prej pri Uradu RS za intelektualno lastnino). Izčrpanje pravic iz znamke je nacionalno ali regionalno, le-to določa mednarodni sporazum.

Geografske označbe:

Definicija je v skladu s čl. 22/I sporazuma TRIPs.

Postopki za pridobitev pravic IL in za njihovo uveljavitev so poenostavljeni:

Pogoji za dodelitev datuma in številke prijave so milejše. Prav tako so milejši pogoji za priznanje prednostne pravice (če je zamujen prednostni rok npr. 12 mesecev za patente, je mogoče prednostno pravico vzpostaviti še v naslednjih 2 mesecih; vložitev prednostnih dokazil ni več potrebna; podatke o prednostni pravici je mogoče popraviti v določenih rokih).

- Roki za odgovore na pozive so podaljšani od 2 na 3 mesece.
- Za plačilo pristojbin in predložitve določenih dokumentov tuji državljani niso dolžni imeti slovenskega patentnega zastopnika.
- Predvideni so daljši roki za vrnitev v prejšnje stanje.
- Pri zamudi roka se lahko vloži zahteva za nadaljevanje postopka po zamudi.
- Izrecno so predvidene začasne odredbe.

Prehodne in končne določbe zakona še posebej določajo, da se vsi postopki priznanja ali podelitve pravic nadaljujejo po določbah novega zakona z nekaterimi izjemami (npr. dopolnilni patenti ostanejo; nacionalna pot je možna za dosedanje PCT prijave z imenovanjem Slovenije).

Omenjena izobraževalna delavnica je bila zanimiva, predvsem pa poučna, saj smo udeleženci izvedeli marsikaj koristnega, kar nam bo pomagalo pri delu v svojem podjetju. Tudi izmenjave izkušenj na področju invencijsko-inovativne dejavnosti z drugimi podjetji so bile dragocene, saj smo lahko s prve roke izvedeli tako dobre kot slabe strani, s katerimi se srečujejo v ostalih podjetjih.

Vse informacije v zvezi s patenti, modeli, blagovnimi znamkami in domenami lahko dobite na naslovu: »**Patentni pisarni d.o.o.**«, Čopova 14, p.p. 1725 Ljubljana ali na

e-mail: pisarna@patent.si, www.patent.si

Če želite še bolj podrobne informacije, lahko v Acroniju, v službi za invencijsko-inovacijsko dejavnost (tel. 584/13-30 ali 584/13-29) dobite tudi telefonske številke uslužbencev patentne pisarne, ki so zadolženi za posamezna področja. Z veseljem vam bomo pomagali.

Karmen Blatnik

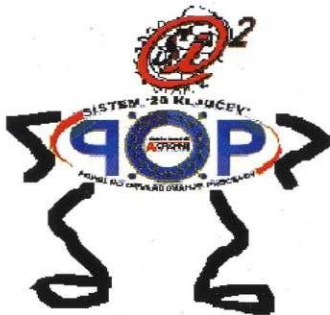
TEŽAVE Z JEZIKOM

Včasih napravimo napako tudi, če se preveč opiramo na sicer splošno veljavna pravila in predpise. Takšna neprijetnost se je pripetila lektorju, ki je v vnemi za čistejši jezik v sporočilu z okrogle mize od sosedov izposojeno besedo **problem** zamenjal s **težavo**, ki zveni bolj slovensko. Sporočilo je s tem izgubilo pravo ost, zato ga ponavljam v nekoliko drugačni obliki:

Težave so zato, da jih rešujemo, na pa zato, da delamo iz njih probleme.

Slovenci smo pač prepričani, da ima vse, kar je sosedovo, večjo težo, zato nam tudi "problemi" v pogovornem jeziku predstavljajo velike, pogosto nerešljive težave.

Av gust Novšak

TUDI LETOS BOMO NAGRADILI NAJINOVATIVNEJŠO DELOVNO SKUPINO

Lanskoletni natečaj za najinovativnejšo delovno skupino je naletel na nepričakovano dober odziv, kar nenazadnje dokazujejo tudi številne dobronamerne

kritike, češ da je bil razpis objavljen prepozno. Letos te napake ne bomo ponovili, dobrodošle pa so tudi morebitne pripombe in predlogi za popestritev tekmovanja.

Spomnimo se, da je lansko leto zmagala delovna skupina Procesna avtomatika z 1,71 predloga na člana. Letos smo si zastavili za cilj na ravni Acronija povprečje en koristni predlog na zaposlenega. To je zelo ambiciozna naloga, ki pa ni neuresničljiva.

V naslednjih vrsticah bom skušal na kratko razložiti pot, po kateri bomo ta cilj dosegli. Pri tem si bom pomagal kar z zgornjo sličico, v kateri je silhueta železarja sestavljena iz dveh logotipov, to je znakov, ki predstavljata dva neprestano tekoča projekta v Acroniju. Znaka smo nekako že sprejeli za svoja, čeprav le redki vemo, kaj v resnici pomenita.

Že kratica POP pove, da gre za projekt **Popolnega Obvladovanja Procesov**, kakor smo v Acroniju poimenovali Metodo 20 ključev.

Člani tima za izvajanje projekta POP smo vsi zaposleni, od direktorja do receptorke, svoje aktivnosti pa izvajamo v okviru delovnih skupin. To so skupine delavcev, ki so zadolžene za obvladovanje zaključenih delov proizvodnega procesa (npr. nabava surovin, raziskave in razvoj, različne faze izdelave in predelave jekla, vzdrževanje, vodenje projektov, prodaja...). Obvladovanje ne pomeni samo izvajanja z navodili predpisanih nalog, ampak tudi skrb za kakovost svojega dela in dela sodelavcev, izdelkov in storitev, zniževanje stroškov, povečevanje učinkovitosti, izboljševanje varnosti pri delu in zmanjševanje obremenjevanja okolja, pridobivanje novih znanj, racionalnejšo izrabo virov ... To je področje, ki ga pokrivajo **Stalne Spremembe**, Izboljšave in Inovacije. Začetnice teh besed lahko v »matematični obliki« zapišemo kot - »S I na kvadrat« ali $(SI)^2$, kar je osnova za drugi logotip. V pogovornem jeziku bomo prav gotovo še vedno vztrajali pri pojmu **inovacija**, ki pa ima v strokovnem izrazoslovju bistveno drugačen pomen kot v naši tovarni. A o tem kdaj drugič.

Če na kratko povzamem: v službo hodimo zato, da delamo in da razmišljamo. Drugače povedano, ko delamo, izvajamo rutinske naloge, ki so predpisane v navodilih in s sistematizacijo delovnih

mest. Pri izvajanju teh nalog se neprestano srečujemo z različnimi težavami in nepravilnostmi, ki jih izdelovalci navodil niso mogli predvideti ali pa so jih spregledali. Ko jih odpravimo, dvignemo svoje delo ali izdelek na višjo raven, skratka povečamo mu dodano vrednost. S tem izboljšamo, pa čeprav v še tako majhni meri, poslovanje podjetja in prav je, da o tem obvestimo tudi sodelavce in nadrejene. Ko bo vsak delavec prispeval vsaj eno drobno izboljšavo na svojem delovnem mestu, pa čeprav bo z njo olajšal delo samo sebi, skupni rezultat prav gotovo ne bo zanemarljiv. Vsi poznamo pogovor »Zrno do zrna pogača...«. Če bo pogača večja, bodo večji tudi kosi, ki si jih bomo lahko privoščili ob izplačevanju plač.

V preteklih dveh letih sem pogosto poslušal očitke, da je naš sistem za izvajanje inovacijske dejavnosti prezapleten in predvsem preveč zbirokratiziran. Marsikdo se je celo pohvalil, da izboljšave sicer izvaja, jih pa ne prijavlja, češ, da mu sodelovanje v postopku prijavljanja vzame več časa, kot pa realizacija zamisli. Ne glede na to, da je šlo večinoma za govorjenje na pamet, pa je v primerih preprostih rešitev to držalo. Neprimerno več birokracije in papirnate vojne, ki avtorju žal ostane skrita, pa dejansko zahteva izračunavanje gospodarskih in drugih učinkov inovacijskega dosežka, kar je osnova za izračun nagrade. In ko so vsi napor strokovnih služb kronani s predlogom številke, se avtor pogosto počuti ogoljufanega in s pritožbo zavrti krog birokratiziranja še enkrat.

Zdaj pa k bistvu. Preproste zamisli, za katerih uresničenje so avtorji sami ali s svojimi sodelavci formalno (šolska izobrazba) in funkcionalno (izkušnje) usposobljeni, bomo po novem izvajali v okviru **Sistema Kontinuirnih Izboljšav – SKI**. Tako kot na smučanje (ski), se na to dejavnost spoznamo vsi, nekateri bolje, drugi pa malo slabše. Središče izvajanja tega postopka bodo delovne skupine, kjer se bodo delavci sami odločili o smiselnosti in izvedbi nekega **koristnega predloga**, ki ga bodo sami ali v sodelovanju z drugimi delovnimi skupinami tudi uresničili. O realizaciji bo vodja delovne skupine obvestil našo službo. Poudarjam, da v teh primerih ne bomo govorili o inovacijah in zahtevnejših spremembah oziroma izboljšavah, za katere so rezervirani drugi postopki. Po tem postopku bomo izvajali predvsem koristne predloge, ki ne zahtevajo denarnih vlaganj in ne vplivajo bistveno na tehnološki postopek ter varnost in funkcionalnost strojev. Predpogoj za to je seveda, da se bo za ta postopek odločil avtor sam. Če se bo avtor v hlastanju za večjo osebno materialno korist odločil za zapletenejši postopek **Spontana Inovacijska Dejavnost**, bo imela pristojna komisija za inovacije še vedno možnost preusmeritve v postopek SKI, o čemer se bo odločala na osnovi od avtorja pričakovane inovativnosti, ki je določena s sistematizacijo njegovega delovnega mesta.

Avtor zamisli bo za svoj predlog dobil nadomestilo takoj po uvedbi. Če se bo kasneje izkazalo, da gre za dosežek večje pomembnosti za poslovanje Acronija, bo prejel še dodatno nagrado. Pripravljen je tudi predlog, da bi bili posebno »produktivni« avtorji v sistemu SKI nagradjeni za določeno obdobje s stimulacijskim dodatkom k plači.

Delovna skupina, iz katere izhaja realizirani predlog, bo v posebnem točkovanju za idejo prejela eno točko, za realizacijo pa še dodatnih devet. Če bo pri uresničevanju sodelovala še kakšna druga delovna skupina, se bo teh devet točk sporazumno razdelilo med skupine izvajalke. Tako zbrane točke bodo merilo za ugotavljanje uspešnosti delovnih skupin na področju SKI.

Obdobje veljavnosti natečaja za najinovativnejšo delovno skupino se začne s 1. marcem letos in se zaključi s 1. novembrom letos. Podrobnejše pogoje razpisa bomo objavili na oglasnih deskah in v prihodnji številki Novic.

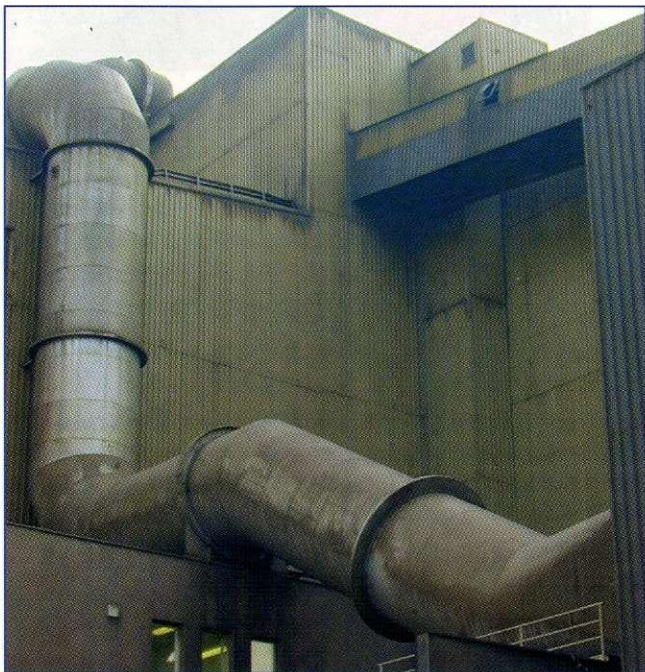
Avgust Novšak

REKONSTRUKCIJA ODPRAŠEVANJA JEKLARNE

Rekonstrukcija obsega postavitev ločene filtrirne naprave za 4. odprtino EOP, priklop dodatnih virov prahu v obratu Jeklarna na obstoječo odpraševalno napravo in zatesnitev hale peči.

V oktobru 2001 je bila podpisana pogodba z Esotech Velenje za izdelavo PGD/PZI projektne dokumentacije za priklop dodatnih virov prahu, v decembru 2001 pa je bila podpisana pogodba z AAF iz Velike Britanije za dobavo dokumentacije, zračnega hladilnika in ventilatorja za ločeno odsesavanje 4. odprtine EOP.

Zaradi visokih investicijskih stroškov je bil projekt razdeljen v dve fazi. V prvi fazi bosta na obstoječo odpraševalno napravo priključeni samo dve mesti za sušenje ponvice, napa nad napravo za vpihavanje N_2 , povečana napa nad EOP in predelana protihrupna komora. Odsesavanje 4. odprtine EOP bo ločeno in

Debele cevi so speljane v odpraševalno napravo.

vodeno preko zračnega hladilnika na nov ventilator in obstoječo odpraševalno napravo. Izvedena bo tudi zatesnitev hale peči. Zaključek del prve faze je predviden v avgustu 2002.

V 2. fazi se bo na obstoječo odpraševalno napravo priklopilo še odsesavanje VOD naprave, mesto za popravilo ponvic, mesto za popravilo vmesnih ponvic, mesti za ogrevanje ponvic, mesto za sušenje vmesne ponvice in hala silosev. Za odsesavanje 4. odprtine EOP bo postavljen še en ventilator in nova filtrirna naprava z dimnikom. Začetek izvedbe 2. faze še ni določen.

J. Pikon

OKOLJE SLOVENIJE OB KONCU 20. STOLETJA

Slovenija je na vse strani odprta v naravnem, gospodarskem in kulturnem pogledu. Ta odprtost je dragocena, a tudi nevarna: z njo prihajata k nam različna tehnologija in raznovrstno blago, pa tudi škodljivi vplivi za naravo in prebivalstvo. Spregledati pa ne smemo tudi opozoril, da bi se ob spremembah v planetarnem podnebju verjetno v našem okolju nekoliko povečal vpliv otoplitve in sušnega sredozemskega podnebja, kar bi že generacijam v 21. stoletju poslabšalo vodne in zdravstvene razmere. Razmišljati moramo dolgoročno, ker z našim ravnanjem vplivamo tudi na okoljske

razmere v tem prostoru čez 50 in sto let. Okoljskih težav in nalog je ogromno. Razumni gospodarji se načrtno lotevajo tistih, ki lahko najprej zmanjšajo glavne ogrožajoče pojave. To so zlasti trije: onesnažen zrak in vodovje ter odpadki. Izboljšave na teh področjih bi zmanjšale škodljive vplive na tla in podtalnico, odvrnile pa bi tudi grožnje naši bogati naravi. Glavne obremenitve in degradacija okolja so nastale v 2. polovici 20. stoletja kot posledica industrializacije in njenih učinkov. Zato je rešitev okoljskih vprašanj uresničljiva samo s spremembo neustreznih postopkov in življenjskih navad. Okoljska politika mora biti ekološko, ekonomsko in razvojno zasnovana. Slovenija je v Evropski uniji med zmerno onesnaženimi državami. Znatno del obremenitve okolja dobivamo čez meje po ozračju, rekah in cestah. Zato moramo naravo še skrbneje varovati.

Andreja Purkat

RAVNANJE Z ODPADKI

Iz Jeko-In-a, sektorja Komunala, smo prejeli pritožbo na ravnanje z komunalnimi odpadki, ki se jih odlaga v komunalne zabojnike in odvažajo na deponijo Mala Mežakla. Kljub temu, da imamo postopek za ravnanje z odpadki in navodila za ravnanje z mastnimi krpami, vsak PC pa še svoje navodilo za ravnanje z odpadki, se dogaja, da se nevarne snovi, kot so olja, maziva in mastne krpe, znajdejo v komunalnih zabojnikih. Prav tako je bil izdelano navodilo za ravnanje z odpadnim papirjem. Ker je to koristna sekundarna surovina, ga bomo zbirali ločeno na dveh, za to pripravljenih mestih, kjer ga bo prevzela Komunala. Ti lokaciji sta pri vratarju ob upravni stavbi in pri zabojniku ob upravni stavbi Jeklarna. Prvi odvoz pa bo 22.02.2002. V kolikor se po tem opozorilu ne bomo držali predvidenega ravnanja z odpadki, bo Komunala zabojnik zavrnila in ga bo potrebno presortirati. Zato naj še enkrat poudarim da **odpadna maziva, olja, krpe onesnažene z oljem ne sodijo med komunalne odpadke. Ločeno pa je potrebno zbirati odpadne gume, papir in lepenko, medtem ko kosi železa sodijo v za to pripravljene zabojnike, ki se odvažajo v jeklarno.**

Andreja Purkat

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

NEVARNOSTI PRI UPORABI ELEKTRIČNE ENERGIJE

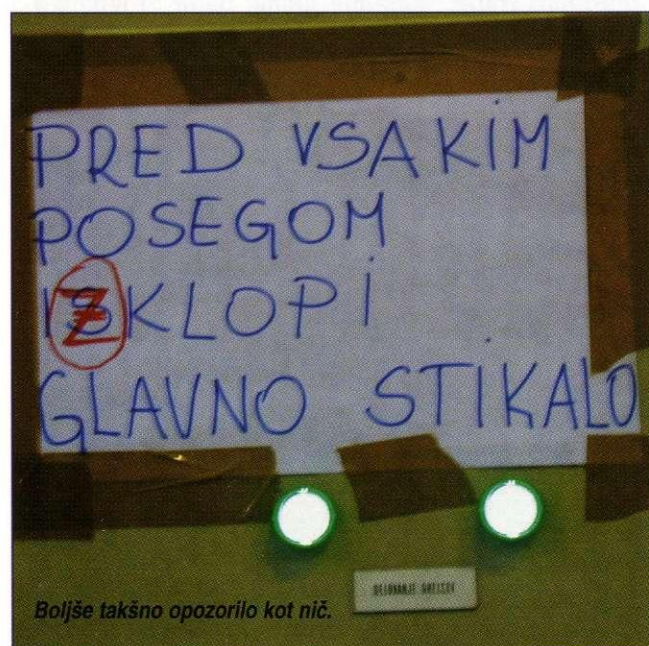
Lahko trdimo, da dandanes skoraj ni delovnega mesta, kjer človek ne bi uporabljal električne energije. Z njo pa se stalno srečujemo tudi na ostalih področjih našega življenja in delovanja (tudi v naravi-strela). Rokovanje s stikali, vtiči, kabelskimi podaljški ipd. se nam zdi skoraj prirojeno tako, da vede ali nevede pozabljamo na nevarnosti, ki nam pretijo. Pri nepravilni izvedbi instalacije, neustreznem vzdrževanju oz. pri nenamenski in nepravilni uporabi pride do velike nevarnosti za poškodbe z električnim tokom. Poškodbe z električnim tokom niso pogoste, če pa do njih pride, se največkrat končajo tragično (smrt, hujše poškodbe...). Pri vzdrževanju in uporabi električne delovne opreme moramo biti še posebej pazljivi, pa tudi t.i. "junaških elektricarjev" ne sme biti, saj že ena majhna napaka lahko povzroči smrtno poškodbo bodisi vzdrževalca bodisi posledično uporabnika.

Kdaj nas električni tok ogroža in kaj povzroča?

V kolikor je električna delovna oprema brezhibna in je ravnanje z njo strokovno pravilno, tedaj ni neposredne nevarnosti elektriziranja (udara el. toka). Človek je ogrožen le, če električni tok teče po njem. Človek postane del električnega tokokroga, če s svojim telesom ali z delom telesa sklene zvezo med dvema takima deloma oz. predmetoma, med katerima je električna napetost (dotik el. vodnikov, vodnika pod napetostjo in zemljo, kovinskega dela električne naprave, ki je zaradi okvare na izolaciji pod napetostjo). To napetost namreč ob dotiku človek premosti in tako s svojim telesom ali delom telesa sklene poseben tokokrog (okvari). Tedaj lahko nastopijo bolečine, telesne okvare - okvare organov in smrt. Vzroki telesnih poškodb so opekline, vpliv toka na srce in živčni sistem.

Delovanje električnega toka na organizem je odvisno od fizikalnih dejavnikov, in sicer:

Električnega toka-I (A..amper) Človeku je lahko življenjsko nevaren ob daljšem vplivu na čl. organizem že izmenični tok nad 30 mA. Pri delovanju el. toka nad 50 mA pa nastopijo močne patofiziološke reakcije, ki običajno vodijo do prenehanja delovanja srca, prenehanja dihanja ter ožganin. Enosmerni električni tok je v splošnem manj nevaren, vendar pa nevarnost ni strogo opredeljena.

Električna napetost-U (V..volt) Tako visoka (nad 1000 V) kot nizka napetost ob določenih pogojih predstavlja smrtno nevarnost. Bistveno večja nevarnost pa predstavlja visoka napetost. Spodnja meja nevarne napetosti za človeka je 50 V izmenične in 120 V enosmerne napetosti. Te meje pa so lahko tudi višje ali nižje – v odvisnosti od ozemljitve človeka, izolacije... Pri dotiku oz. poškodbi z nizko izmenično napetostjo tečejo skozi telo sorazmerno majhni tokovi (okoli 100 mA). Višja napetost požene po sklenjeni poti preko telesa večji tok (višja je napetost hujša je poškodba).

Upornosti človeka – R (Ω ..ohm) Upor človeka je odvisen od številnih dejavnikov od vlažnosti kože (vlažna koža zmanjša upor), debeline roženega sloja (debelejša – boljša izolacija), površine dotika, dlakavosti (poveča upor)...

Trajanja dotika (dalj traja, težje so poškodbe)

Frekvence (izmenični tok frekvence 40 do 60 Hz je dvakrat nevarnejši od enosmernega; frekvence pod 20 in nad 40.000Hz so manj nevarne)

Poti prehoda skozi telo (slabi prevodniki: koža, sklepi, kosti; dobri prevodniki: mišičje, žile, živci)

Duševnega in telesnega stanja poškodovanca

Prva pomoč pri poškodbah z električnim tokom

- Ponesrečenca najprej osvobodimo vpliva električnega toka (izklopimo glavno stikalo, odvijemo varovalko, izvlečemo vtič... s suhim električno neprevodnim predmetom-palico ipd. odstranimo vodnik s ponesrečenca, ponesrečenca primemo za suhe dele oblačil in ga odvlčemo iz nevarnega območja...).
- Ko smo poškodovanca osvobodili vpliva električnega toka, mu nudimo prvo pomoč (umetno dihanje, zunanja masaža srca).
- Pokličemo reševalce in nadaljujemo s prvo pomočjo vse do prihoda reševalcev.

Pri pomoči poškodovancu ne smemo pozabiti na svojo varnost! Z brezglavim in paničnim ravnanjem lahko poškodovancu samo škodimo, lahko pa poškodujemo tudi sebe.

V eni od prihodnjih številkih bodo podani ukrepi za preprečitev oz. zmanjšanje nevarnosti za poškodbe z električnim tokom.

Gorazd Sušnik

VODENJE KAKOVOSTI

SISTEM VODENJA KAKOVOSTI V ACRONI-JU

V decembrski številki Novic smo vas obvestili, da smo s ponovitveno zunanjo presojo, ki je potekala od 5. do 7. decembra leta 2001, pridobili certifikat v skladu z zahtevami standarda ISO 9001:2000 z razvojem izdelkov. To pomeni, da je bila v okviru druge ponovitvene presoje izvedena razširitev s starega (ISO 9001:1994) na novi standard.

Procesno orientiran sistem vodenja kakovosti je opisan v poslovniku kakovosti, ki je zaposlenim v Acroniju podan na naši intranetni strani. Prav tam lahko najdete tudi poročilo o drugi ponovitveni presoji s priporočili in ugotovitvami obeh zunanjih presojevalcev.

Omenjena priporočila in ugotovitve smo v pisni obliki poslali vsem odgovornim za realizacijo le-teh, saj bomo med drugim morali realizacijo dokazati na kontrolni presoji konec leta.

In zakaj je tako pomembno, da je naša družba certificirana? Poleg vseh prednosti, ki jih ima sistemska organiziranost družbe v skladu

s standardom ISO 9001:2000 (urejenost, dokumentiranost, stalne izboljšave, itd.), certifikat od nas zahtevajo vsa resna podjetja, predvsem pa tista, ki so sama organizirana v skladu s tem standardom.

Ena od zahtev standarda je tudi stalno spremljanje in ocenjevanje dobaviteljev. Da nas naši odjemalci budno spremljajo so dokazali s tem, da točno vedo, kdaj nam je potekel predhodni certifikat in nas sedaj kar »bombardirajo« z dopisi, naj jim pošljemo kopijo novega veljavnega certifikata. Od prejema le-tega pogojujejo izstavitve novih naročil (predvsem za izvoz).

Glede na to, da je bila to ponovitvena presoja oz. celo razširitev na nov standard, se dokumentacija s te presoje nahaja še v certifikacijskem postopku na TÜV Management Service v Münchnu in še nismo prejeli uradnega certifikata. Zaenkrat si pomagamo s Potrdilom o uspešno opravljeni presoji, kar pa v nekaterih primerih ni dovolj.

Mag. Klemen Hribar

NOVICE IZ TOVARNE

INFORMACIJA O POTEKU PRODAJE DRUŽBE SZ ACRONI, D.O.O.

Vlada Republike Slovenije je 27. septembra 2001 na svoji 42. seji sprejela Program prodaje odvisnih družb Slovenskih železarn, d.d. V skladu z Uredbo o postopkih prodaje in drugih oblikah razpolaganja z državnim premoženjem (Ur.l.RS, št. 47 – 2629/2001, št. 62 – 3265) je Vlada RS konec avgusta 2001 ustanovila Komisijo za nadzor privatizacije Slovenskih železarn, ki je zadolžena za vodenje in nadzor nad izvajanjem programa. Po programu bo predmet prodaje ob vseh aktivnih odvisnih družbah, ki jih ni zajel program privatizacije iz leta 1998, tudi štiri jedrne družbe (Acroni, Metal, Noži in STO).

Privatizacija bo potekala skladno s programom prestrukturiranja jeklarstva, Zakonom o privatizaciji Slovenskih železarn, d.d. in zakoni, ki jih je tozadevno sprejel Državni zbor. Program predvideva, da bodo vse aktivnosti izpeljane do konca prvega polletja 2003. Dosedanje aktivnosti oziroma njihove terminske opredelitve so skladne s tem rokom. Končna posledica Programa bo likvidacija holdinga Slovenske železarne, d.d.

Program prodaje pa je sprejet na podlagi 7. člena zakona o Vladi Republike Slovenije (Ur. L. RS št.4/93, 71/94, 23/96, 47/97, 23/99, 119/00 in 30/01) in 14. čl. Uredbe o postopkih prodaje in drugih oblikah razpolaganja z državnim premoženjem (Uradni list RS št.47/01 in 62/01).

Pravna temelja sta tudi Zakon o izvrševanju proračuna RS za leto 2001 (Uradni list RS, št. 32/01) in seveda Zakon o privatizaciji Slovenskih železarn (Uradni list RS, št. 13/98).

Vlada je v Programu določila dva temeljna cilja prodaje odvisnih družb:

-krepitev učinkovitosti in konkurenčnosti slovenskega jeklarstva z izboljšanjem poslovanja in z ustrezno lastniško strukturo jeklarskih družb;

-doseganja največje možne kupnine za državo za zmanjšanje javnega dolga.

Krepitev učinkovitost in konkurenčnosti slovenskega jeklarstva ter s tem seveda tudi izboljšanje poslovanja bo omogočalo tudi ohranjanje delovnih mest.

V skladu s pooblastili Komisije za vodenje in nadzor postopka prodaje kapitalskih naložb Republike Slovenije, ki jo predstavljajo delnice oz. deleži Slovenskih železarn, d.d. s prodajo odvisnih družb Slovenskih železarn, d.d. (v nadaljevanju: Komisija) in v okviru projekta Programa prodaje odvisnih družb Slovenskih železarn, d.d. smo začeli s prvimi aktivnostmi za prodajo družbe SZ Acroni, d.o.o.. Z namenom zagotoviti nemoteno izvedbo obsežnih pripravljalnih dejanj ter vzpostaviti koordinacijo članov teama je bil dne 30.01.2002 prvi sestanek. Na sestanku so bili prisotni član uprave SZ odgovoren za privatizacijo – g. Tibor Šimonka, namestnik glavnega direktorja družbe Acroni g. Ljubo Osovnikar, člani notranjega teama družbe Acroni, koordinatorji za posamezna področja v SZ, d.d.-ga. Dušanka Šegatin in Suzana Mokotar, vodja projekta ga. Irena Peterlin ter zunanji izvajalci, predstavniki revizijske družbe KPMG, odvetniške družbe Colja, Rojs in partnerji ter Iteco Abecede.

Za prodajo družbe SZ Acroni je predviden dvofazni postopek, kar pomeni, da se bo družba prodajala po naslednjih fazah:

- pripravljalna dela – skrben finančni, pravni in organizacijski pregled, ki ga opravljajo neodvisni zunanji strokovnjaki,
- izdelava cenitvenega poročila,
- informacijski memorandum,
- oddaja nezavezujočih ponudb ponudnikov,
- analiza prispelih ponudb in izbira ožjega kroga najugodnejših ponudnikov,
- izdelava skrbnega pregleda družb s strani ponudnikov,
- oddaja zavezujoče ponudbe s strani ponudnikov,
- izbira najugodnejših ponudnikov,
- pogajanja z izbranimi ponudniki,
- predlog izbire najugodnejšega ponudnika,
- podpis pogodbe z izbranim ponudnikom,
- pridobitev soglasja Vlade RS.

Program predvideva, da bodo ponudbe zbrane na podlagi javnega razpisa. Prvi izvajalci so začeli z delom v februarju, predhodna dejanja pred objavo javnega razpisa pa naj bi se zaključila v aprilu.

REKONSTRUKCIJA LINIJE CRNO

V januarskih Novicah smo zapisali, da se v PC Hladna predelava pripravlja projekt »Povečanje zmogljivosti linije CRNO«.

Linija CRNO (Cold Rolled Non Oriented - Hladno valjano neorientirano) predstavlja enega glavnih agregatov v PC Hladna predelava, kakor tudi v celotnem Acroniju. Vsa proizvodnja diname oz. končno žarjene neorientirane elektro pločevine se namreč proizvede na tej liniji. Letno to pomeni približno 53.000 ton in polovica te proizvodnje je namenjena domačim kupcem, druga polovica pa izvozu.

CRNO - najdaljša linija
v Hladni valjarni.

Elektro pločevine so tržno izredno zanimiv izdelek, saj si v sodobni tehniki težko predstavljamo stroj ali napravo, ki ni opremljena vsaj z nekaj elektro motorji in vsak še tako majhen motorček potrebuje za svoje delovanje poleg ostalega še določeno količino elektro pločevine.

Na osnovi tega dejstva smo odgovorni v Acroniju že nekaj časa razmišljali o možnostih povečanja proizvodnih zmogljivosti. V ta namen je bilo izdelano več različnih študij in na koncu smo se odločili, da je najbolj smiselno izvesti popolno rekonstrukcijo obstoječe CRNO linije.

Linija trenutno obratuje z hitrostjo do 32 m/min, čeprav vsi pogoni omogočajo hitrost do 53 m/min. Končni cilj, ki smo si ga zadali s predvideno rekonstrukcijo, je izkoriščenje te največje hitrosti. S tem se nam je odprlo kar nekaj tehničnih težav, ki smo jih strnili v obliko povpraševanja. Na osnovi tega povpraševanja smo prejeli dve ponudbi za izvedbo predvidenih del, in sicer od firme Siemens z pod izvajalcem Nippon Steel ter Fata Hunter z pod izvajalcema Toshiba GE in Electric Furnace.

Ker končni izvajalec še ni izbran, saj še vedno potekajo določena tehnična usklajevanja, si pogledimo kaj rekonstrukcija predvideva.

Zaradi predvidenega povečanja procesne hitrosti bo potrebno dograditi oz. zamenjati grelnе elemente v prvi in drugi ogrevni coni. S tem se dolžina peči ne spremeni, saj bo povečana intenziteta ogrevanja omogočala dovolj dolgo zadrževanje traku na visoki temperaturi, ki je potrebno za potek razogljčenja in rekristalizacije. Po izstopu traku iz peči pa se bo obstoječa konfiguracija linije popolnoma spremenila. Tako bo v preostalem zgornjem delu linije, kjer se sedaj nahaja lakirni stroj in sušilna peč, potekalo kontrolirano ohlajanje trakov. Po končanem ohlajanju se trak obrne za 180 stopinj proti vstopu in potuje neposredno pod hladilno

sekcijo v nov lakirni stroj in flotacisko sušilno peč, ki bosta nameščena pod obstoječo linijo. Za lažjo, predvsem pa hitrejšo manipulacijo na izstopu linije je predvidena namestitev tračnega vpenjalnika trakov (belt wrapper). Prav tako bo zamenjana oprema za krmiljenje pogonov in nadzor peči.

Predvidena dela naj bi se izvajala v dveh fazah, in sicer prvi del v avgustu ali septembru in drugi del ob koncu letošnjega leta (december-januar). Kot končni cilj je predvidena proizvodnja 75.000 ton diname, kar pomeni 50-odstotno povečanje sedanje zmogljivosti.

Kot je bilo že omenjeno, izvajalec del še ni izbran, prav tako pa potrebujemo potrditev projekta na skupščini Acronija. Ko bosta ti prvi dve nalogi za nami, vas bomo sproti obveščali o trenutnih aktivnostih in napredovanju projekta proti končnemu cilju, po katerem bomo postali še pomembnejši evropski proizvajalec dinamo pločevine.

Darko Gregorič

NOVO 16-tonsko DVIGALO V PC VP

V začetku februarja je v »Striper hali« podjetje Mostovna montiralo novo dvigalo s 16-tonsko nosilnostjo, ki je namenjeno za dvig in prenos pločevine. Nabava novega dvigala je bila nujna zaradi neustreznosti starih dvigal. Stara dvigala so bila še iz obdobja, ko so se uporabljale globinske peči. Njihova konstrukcija je bila projektirana ter izdelana za namene prenosa bram in ingotov. Dvigala so bila montirana leta 1964, proizvajalec pa je bil Morgan Ohio iz ZDA. Eno od teh treh dvigal se je predelalo in ga uporabljamo za prenos pločevine. Zaradi premajhne nosilnosti, ki je posledica neprimerne konstrukcije, je prihajalo v preteklosti do preobremenjevanja dvigala in do poškodb na dvigalu. Čeprav je montirano novo dvigalo, bomo obstoječe staro dvigalo vzdrževali tudi vnaprej s ciljem nemotenega poteka proizvodnje v času

Novo dvigalo v »striper hali«.

odpravljanja okvar oziroma v času izvajanja remontov novega dvigala. Drugi dve dvigali smo demontirali in odpremili v skladišče starega železa.

Novo dvigalo je sodobno in je opremljeno s frekvenčno regulacijo vseh pogonov. Dvigalo s tako opremo pomeni za vodjo dvigala-žerjavovodjo prilagajanje na nov način upravljanja dvigala. Regulacija voženj ne dopušča tako imenovanega »kontranja« in je sprememba smeri vožnje možna šele po zaustavitvi. Klasična regulacija hitrosti vožnje je potekala po stopnjah, nova regulacija pa poteka brezstopensko. Zaradi tega je vožnja dvigala mirnejša, obraba tekalnih koles in obremenitve vseh sklopov pa so precej manjše. To dvigalo je tretje v Acroniji, ki ima regulacijo voženj izvedeno s frekvenčnimi regulatorji, ter prvo, ki ima vgrajeno frekvenčno regulacijo dviga in diskasto zavoro. Frekvenčna regulacija dviga deluje tako, da zavora zagradi šele, ko se pogon dviga ustavi, kar pomeni manjšo obrabo zavornih oblog in zavornega diska. Predvideno je, da bo vzdrževanje novega dvigala precej cenejše, glede vzdrževanja električne opreme pa bolj zahtevno.

Proizvajalec dvigala je firma Mostovna iz Ljubljane. Nosilnost dvigala s traverzo in magneti je 12 ton, brez magnetov pa 16 ton. Kabina vodje dvigala je montirana na konstrukcijo mačke. Nabavna vrednost novega dvigala je bila približno 64 milijonov tolarjev.

Vzdrževalci dvigal želimo uporabnikom, da se čimprej privadijo na novo dvigalo in da ga koristno uporabijo za potrebe proizvodnje.

Primož Žvab, Marjan Bizalj

MILAN KLINAR NAM JE PREDSTAVIL MAGISTRSKO NALOGO

Magister Milan Klinar.

V sredo, 30. januarja, nam je mag. Milan Klinar predstavil svojo magistrsko nalogo s področja metalurgije "RAZOGLIČENJE IN RAZDUŠIČENJE NERJAVNIH VRST JEKEL, STABILIZIRANIH S TITANOM". Postopek sam ni nekakšna novost, vendar pa se je v preteklosti uporabljal le za izdelavo posameznih sarž. Zdaj je s pomočjo poglobljenih raziskav in spremljanja rezultatov prirejen za vsakodnevno proizvodnjo. V okviru naloge so izdelana tudi navodila za operaterje procesa.

Predstavitev so si poleg njegovih stanovskih kolegov in sodelavcev ogledali namestnik glavnega direktorja, tehnični direktor in direktor

Vroč predelave, ki so mu v imenu vodstva Acronija čestitali za pridobitev strokovnega naziva in mu zaželeli še veliko uspehov. Čestitkam se je pridružil s skromnim darilom v imenu DMIT tudi predsednik društva Marjan Mencinger.

Ni lepo na tem mestu kritizirati, pa kljub temu - takšnih priložnosti ni veliko in prav bi bilo, da bi se jih v prihodnje udeležili v večjem številu.

Milanu Klinarju iskreno čestitamo in mu tudi mi želimo, da bi še naprej tako uspešno opravljal svoje delo.

Uredništvo

OBISKAL NAS JE ANBASADOR LJUDSKE REPUBLIKE KITAJSKE

V četrtek, 7. februarja 2002, je v Acroni obiskal ambasador ljudske republike Kitajske, njegova ekscelenca Yang Hexiong z atašejem gospodom Liu Weijem. Spremljala sta ga sodelavca He Changlin in Zhao Xiaoyuan. Na razgovorih je sodeloval tudi prof. Jožef Vahčič, direktor posredniške firme ZOJA d.o.o.

Namen razgovorov je bil okrepiti sodelovanje Acronija s kitajskimi podjetji na področju izvoza, predvsem nerjavnega jekla in uvoza železnih legur. Gostom smo predstavili naše podjetje, proizvodni program in možnosti sodelovanja. Ogledali so si tudi PC Hladno predelavo. Bili so navdušeni nad proizvodnjo in urejenostjo obrata.

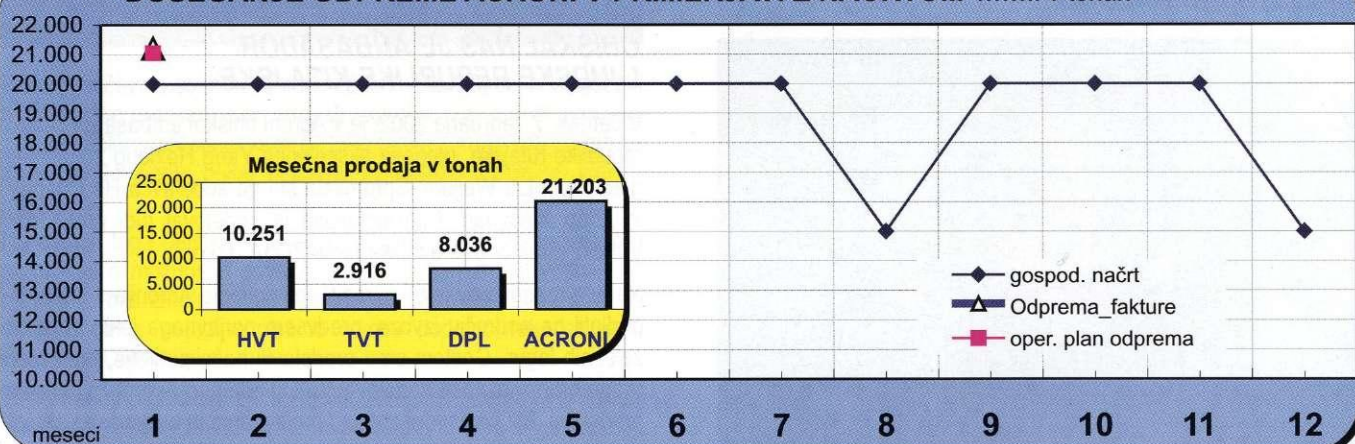
Branko Banko

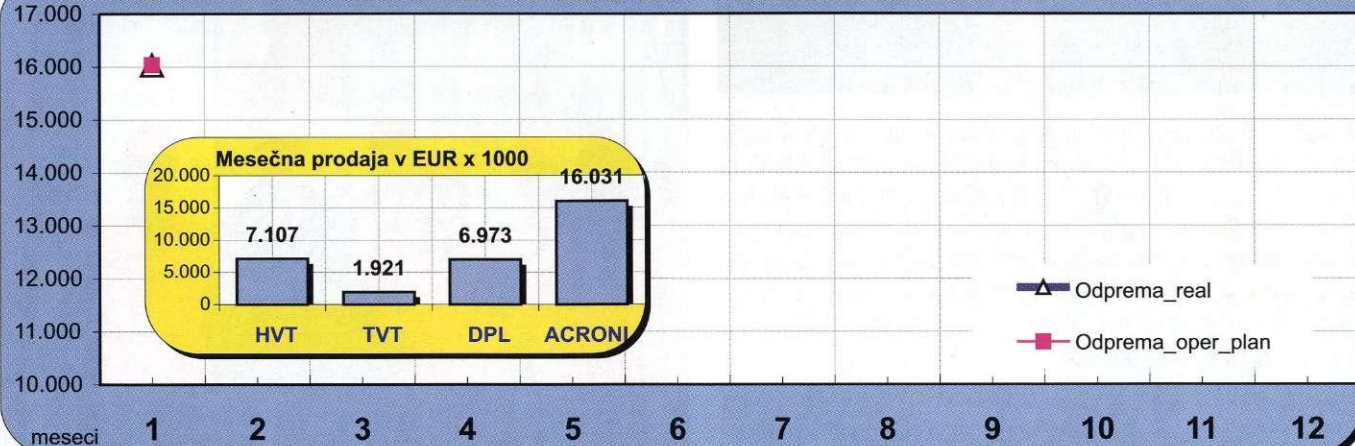
POSLOVANJE V JANUARJU

	NERJAVNA JEKLA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOG LJ. in NAVAD. KON. JEK.			KON.LEGIR. in JEKLA za POBOLJ.			SKUPAJ		
				DINAMO			ELMAG											
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA , PROGA																		
JEKLARNA	6.915	6.840	101	6.914	6.960	99	2.246	2.900	77	5.592	6.420	87	2.944	1.880	157	24.612	25.000	98
VALJARNA	6.530	5.940	110	6.485	6.740	96	3.097	2.800	111	7.313	7.080	103	2.459	1.840	134	25.883	24.400	106
IZDELKI - PROIZVODNJA																		
HVT	1.734	1.600	108	4.530	4.700	96	2.029	2.100	97	483	500	97	750	600	125	9.526	9.500	100
TVT	1.266	1.000	127	66	100					1.413	1.500	94	274	400	68	3.018	3.000	101
DPL	2.728	2.700	101							2.650	3.300	80	559	500	112	5.936	6.500	91
ACRONI	5.727	5.300	108	4.596	4.800	96	2.029	2.100	97	4.546	5.300	86	1.583	1.500	106	18.480	19.000	97
IZDELKI - ODPREMA v tonah																		
HVT	2.026	2.000	101	4.942	4.900	101	2.043	2.300	89	589	550	107	651	750	87	10.251	10.500	98
TVT	1.064	1.000	106	57	100					1.451	1.400	104	344	400	86	2.916	2.900	101
DPL	3.320	3.300	101							3.900	3.550	110	816	800	102	8.036	7.650	105
ACRONI	6.410	6.300	102	4.998	5.000	100	2.043	2.300	89	5.940	5.500	108	1.811	1.950	93	21.203	21.050	101
IZDELKI - ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.968	3.046	97	2.420	2.453	99	848	968	88	238	222	107	344	403	85	7.107	7.366	96
TVT	1.319	1.284	103	20	34					422	407	104	162	191	85	1.921	1.916	100
DPL	5.286	5.205	102							1.253	1.128	111	436	427	102	6.973	6.759	103
ACRONI	9.574	9.534	100	2.440	2.487	98	848	968	88	1.913	1.757	109	941	1.021	92	16.031	16.041	100

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z NAČRTOM ..... v tonah

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z OPER. PLANOM ..... v EUR x 1000

PROIZVODNJA V JANUARJU

V prvem mesecu letošnjega leta smo z dosežki v proizvodnji lahko zadovoljni. Dosegli smo vse pomembnejše cilje, ki smo si jih zastavili. Načrtovana končna proizvodnja izdelkov iz nerjavnih jekel je bila presežena za 8 odstotkov, kar nam je omogočilo načrtovano realizacijo odpreme kljub pomanjkanju naročil navadnih konstrukcijskih jekel.

V **Jeklarni** je bila izdelana rekordna količina nerjavnih slabov. Na progi v **Vroči valjarni** je bilo izvaljano skupaj s prevajanjem kar 27.214 ton materiala. Tako veliko proizvodnjo so omogočili izredno nizki nenačrtovani zastoji (7,4 odstotka).

Operativni načrt proizvodnje končnih izdelkov v **Profitnem centru Predelava debele pločevine** ni bil dosežen zaradi pomanjkanja naročil. V proizvodnji je bilo nekaj težav zaradi površinskih napak na nerjavnih ploščah in sabljavosti na obrezanih ploščah. Večji nepredvideni zastoji, ki so vplivali na končno proizvodnjo so bili na peči Drever, kjer je bil izveden tudi večji mesečni remont. V drugi polovici januarja smo pričeli tudi s testiranjem novega plazemskega sekatorja, ki bo omogočil razširitev proizvodnega programa, boljše kakovost reza, večjo produktivnost in več krojenih izdelkov.

V **Hladni valjarni** je bila izdelana rekordna količina nerjavnih izdelkov ob doseženi načrtovani skupni proizvodnji. Večji zastoji so bili zaradi okvare žerjavne proge, več okvar navijalnika na razreznih liniji Bronx in rekonstrukcije razrezne linije SSSL.

Izplen na ravni Acronija (končni izdelek/slab) je kar za 1,2 odstotka višji od načrtovanega v letnem načrtu, predvsem po zaslugi uspešnega dela valjalnega ogrodja štekel in Hladne valjarne. Nekoliko nižji izplen smo dosegli v tehnološki verigi pri izdelavi debelih plošč.

Branko Banko, univ.dipl.ing.

DVAJSET TALIN V JEKLARNI

Eden izmed večjih ciljev jeklarne je izdelovati 20 talin na dan.

Dne 27. 1. 2002 nam je to ponovno uspelo. Izdelano in vrito je bilo 20 sarž dinamo jekel v skupni teži 1722 ton.

Tega dne so bile na delu druga tretja in četrta izmena.

V imenu vodstva PC Vroča predelava vsem sodelavcem čestitamo za doseženi rezultat.

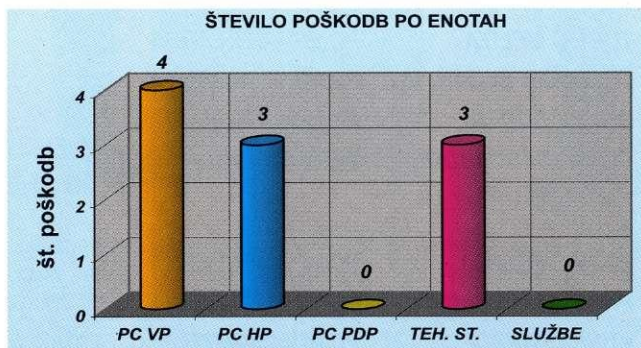
Vodstvo PC vroča predelava

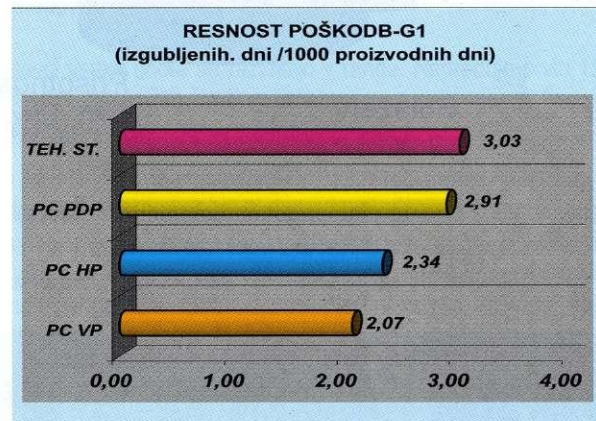
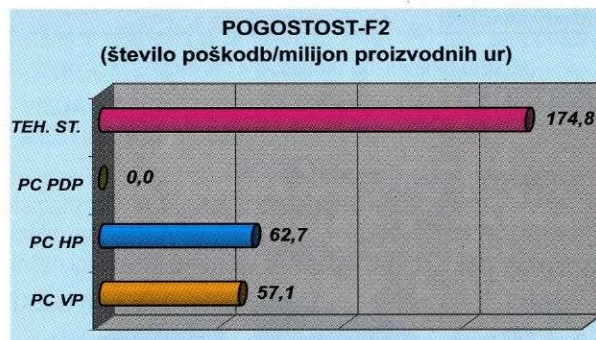
KADROVSKA GIBANJA V JANUARJU

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu januarju se je pripetilo 10 poškodb pri delu. Poškodovanci so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti odsotni z dela 384 delovnih dni, to je dobrih 38 dni na poškodbo. V povprečju je bilo dnevno odsotnih z dela 18 zaposlenih.

Gibanje poškodb v prvem mesecu letošnjega leta je skoraj identično gibanju v enakem obdobju lani. V primerjavi s preteklim mesecem se je število poškodb zmanjšalo, zmanjšala pa se je tudi resnost in pogostost le teh.

V diagramih ki prikazujeta pogostost-F2 in resnost poškodb G1 je podana primerjava med posameznimi organizacijskimi enotami. F2 in G1 sta mednarodno dogovorjena faktorja na podlagi katerih lahko podamo reprezentativno primerjavo tveganosti in nevarnosti določene proizvodnje, dela podjetja (PC) ipd. Tako lahko vidimo, da je bilo najslabše stanje glede gibanja poškodb na oddelku tehničnih storitev, stanje na področju PC VP pa najboljšje kljub največjemu številu poškodb.

Gorazd Sušnik

JUBILANTI

10 LET :

POTOČNIK BRANKO	PC PRED.DEB.PLOČ.
PURKAT ANDREJA	PROIZ.TEH.SLUŽBE
HROVAT MILAN	TEHNIČNA KONTROLA

20 LET :

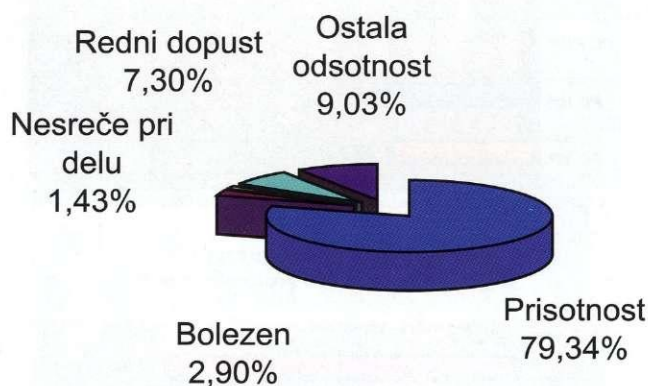
ŠUPEK ADEM	PC VP – JEKLARNA
TURŠIČ MELITA	PC VP – JEKLARNA
DOLINŠEK BOJAN	PC VP – VALJARNA
OBLAK DUŠAN	PC HLAD.PRED.
DEJANOV SLOBODAN	TEHNIČNA KONTROLA

30 LET :

PERVIČ FEHRET	PC VP – JEKLARNA
PRETNAR MATEVŽ	PC VP – JEKLARNA
KUNŠIČ VINKO	PC HLAD.PRED.
VUKALIČ ALE	PC HLAD.PRED.
DIVJAK FRANC	PROIZ.TEH.SLUŽBE
ALBREHT ANTON	UPRAVA

Iskrene čestitke!

ODSOTNOST

V januarju 2002 smo zabeležili enako odsotnost, kot v decembru lani.

Ivanka Mavri

Izobraževanje za upravljanje dvigal s tal v Hladni valjarni.

IZ SVETA JEKLA

JEKLO V UMETNOSTI

Namen prispevkov »Iz sveta jekla« je med drugim tudi pokazati, kako vsestransko uporaben material je jeklo. Pa ne samo v industriji, kot je avtomobilska, v strojogradnji, v gradbeništvu, beli tehniki, itd. Jeklo je praktično uporabno tudi za mnoge stvari, ki jih v življenju vsakdanje rabimo.

Iz jekla pa se da oblikovati tudi prave umetnine. To je dokazal tudi kroparski mojster kladiva Adam Kržišnik, ki je s svojimi spretnimi

rokami tudi oblikoval številne izdelke umetniške vrednosti, s katerimi je obogatil slovensko kulturno dediščino. Primerek umetnine iz kovanega jekla predstavlja tudi miniaturna skulptura ljubljanskega zmaja velikosti 28x28x30cm, ki ga vidimo na priloženi fotografiji.

Aleš Lagoja

NI MI VSEENO!

Št. 142: Do kdaj je potrebno porabiti **lanskoletni dopust**? Razlage so različne.

Letni dopust je namenjen počitku in sprostitvi, zato naj bi bil izkoriščen vsako leto posebej. V izjemnih primerih je dopust prenosljiv v naslednje koledarsko leto in ga je po Zakonu možno koristiti do 30. junija. Podjetniška kolektivna pogodba določa, da ima posameznik po lastni izbiri koristiti letni dopust samo tri dni, ostali dopust pa mu odredi delodajalec, zato ima poslovodstvo pravico postaviti mejnik, v izjemnih primerih pa še vedno velja zakon.

Damjana Muršec

Št. 143: Ali je bila invalidska upokojitev upravičena?

Ni mi vseeno, da sodelavci ne zvedo o čudežni ozdravitvi sodelavke, ki je bila zaposlena v Železarni, a je zbolela. Na pobudo zdravnika je bila premeščena na lažje delovno mesto vratarke v

“črni hiši”. A tudi tega dela ni zmogla opravljati. Pred tremi leti je bila invalidsko upokojena. Kaže, da je potem ozdravela. Zdaj namreč cel dan pomaga v kuhinji v gostilni in zraven prejema še invalidsko pokojnino. Res je lepo, če se bolan pozdravi, ne vem pa, če je prav, da se poštene ljudje mučijo, omenjena bivša sodelavka in njej podobni pa tako rekoč “brijejo norca” iz nas in iz podjetja, kjer so bili zaposleni. Ali podjetje - v tem primeru Acroni, lahko ukrepa?

Za pridobitev kategorije invalidnosti morajo obstojati zdravstveni razlogi. Od teže bolezni oziroma nezgode in v isti meri od zahtevnosti delovnega mesta pa je odvisno, kakšno mnenje invalidska komisija izreče.

Spoštovani sodelavec, strinjam se z vami, da včasih tudi kateri invalidski upokojenec “čudežno ozdravi” in nas vse skupaj ogoljufa. Podjetje nima možnosti ukrepati. Pokojnine so breme ZPIZ-a, ki je hkrati pravi naslov za vaše vprašanje oziroma mnenje; še posebno če jim lahko postrežete s tako natančno informacijo, kot jo imate.

Nemalokrat pa sili posameznike v iskanje rešitev tudi določen položaj. Pridobitev ene od oblik kategorije invalidnosti, je lahko tudi socialna zaščita delavca.

Zdravje je največje bogastvo, ki ga lahko imamo. Sama osebno bi si ga ne upala izkoristiti, saj nas že samo še prehitro zapusti.

Teja Rožič

SINDIKALNE NOVICE

Že v novoletni številki časopisa Novice sem vam delno predstavila Skupna izhodišča kriterijev in meril napredovanja na delovnem mestu z obljubo, da bom v naslednji številki predstavila opis kriterijev.

Parafirano besedilo Skupna izhodišča kriterijev in meril na napredovanja na delovnem mestu je predsednik Uprave SZ podpisal 7. januarja 2002 in s tem dnem je ta dokument prišel v veljavo. Sindikat NEODVISNOST družbe Acroni bo vztrajal pri tem, da se v družbi Acroni izvede napredovanje v I. četrtletju tega leta, seveda pa v skladu z sprejetimi skupnimi izhodišči lahko v družbi napreduje vsako leto do 15 % delavcev, s tem, da se masa za plače lahko poveča največ za 1 %

Direktorji oziroma delavci s posebnimi pooblastili predlagajo delavce za napredovanje enkrat letno na podlagi števila točk, ki jih ugotovijo z uporabo kriterijev po naslednjem ocenjevalnem listu:

Pogoji napredovanja na DM je najmanj eno leto dela v družbi.

KRITERIJI:

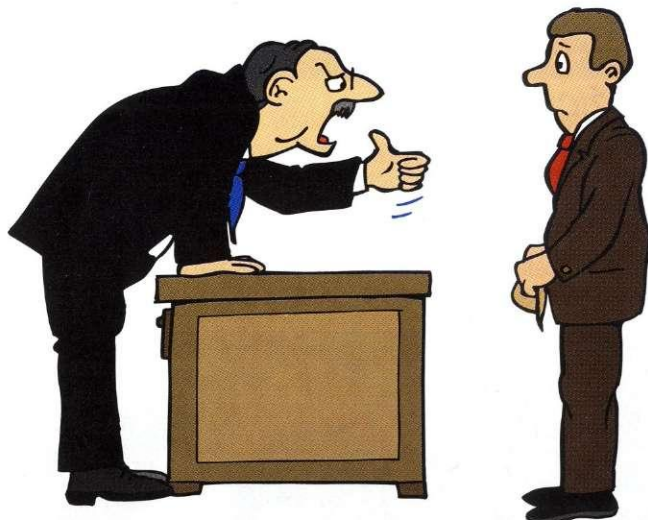
1. DELOVNA USPEŠNOST 0 - 7 TOČK

- če je delavec v preteklem koledarskem letu iz naslova delovne uspešnosti prejel osebni prispevek, oziroma stimulacijo, ki je bila nadpovprečna v primerjavi s povprečjem OE in družbe;

2. USPOSOBLJENOST ZA DELO NA VEČ DELOV. MESTIH 0 - 7 TOČK

- če je delavec usposobljen do take ravni, da mu je mogoče zaradi širine njegovega znanja odrediti druga dela v okviru poklicnega področja delovnega mesta ali izven njega ali drugih delovnih mestih oziroma mu odrediti delo na več strojih ali delo z več operacij;

3. USTVARJALNOST, SAMOINCIATIVNOST 0 - 6 TOČK

Ustvarjalnost delavca se kaže v iskanju, predlaganju in uvajanju novih rešitev, inovacij, racionalizacij, koristnih predlogov, ki v končni fazi vplivajo na boljše poslovanje družbe.

4. SAMOSTOJNOST IN ZANESLJIVOST 0 - 6 TOČK

- če je delavec pri delu samostojen in zanesljiv (pogosta preverjanja in svetovanja niso potrebna) ter se je sposoben uspešno odzvati v novih položajih;

5. DODATNA FUNKCIONALNA ZNANJA 0 - 5 TOČK

- če ima delavec več posebnih-dodatnih znanj in veščin, kot je določeno v sistematizaciji delovnih mest. Pri tem se upoštevajo tista znanja, ki prispevajo k boljšemu poslovanju družbe;

6. VIŠJA IZOBRAZBA OD ZAHTEVANE NA DELOVNEM MESTU 1 - 3 TOČK

- če ima delavec višjo stopnjo izobrazbe, kot je zahtevana v sistematizaciji in organizaciji delovnih mest ter zato lahko delo opravlja na višjem strokovnem nivoju, hkrati pa to pomeni tudi določen kadrovskega potencial za družbo;

7. DELO NA DELOVNEM MESTU 0 - 9

Za vsako leto dela na enakovrednem delovnem mestu od zadnjega napredovanja delavec pridobi 1 točko.

Delavci vsake enote se razvrstijo v range. Napreduje prvih 15 % delavcev z najvišjim številom točk.

Minimalno število točk za napredovanje je 5.

Po 10 letih dela na enakovrednem delovnem mestu napreduje tudi delavec, ki v tem obdobju ni napredoval.

Delo na enakovrednem delovnem mestu pomeni, da posameznik v določenem obdobju opravlja dela, ki so vrednotena v enakem rangu (to pomeni, tarifni razred, plačilni razred, oziroma število točk, z enako osnovno plačo).

Kadar so rezultati posameznika dalj časa (tri mesece in več) pod pričakovanimi, se kot prvi možni ukrep izvede premestitev v nižji plačilni razred, s soglasjem sindikata, ob smiselni uporabi meril in kriterijev, ki sicer veljajo za napredovanje na delovnem mestu.

Za pogajalsko skupino
Sonja Cuznar

ŠE NEKAJ DNI IN SPET BO 8. MAREC. OB TEM PRAZNIKU VSEH ŽENSK SINDIKAT DRUŽBE ACRONI NEODVISNOST ČESTITA VSEM ČLANICAM SINDIKATA IN SODELAVKAM.

INTERVJU

JOŽICA SOTLAR:

"Po srcu sem metalurg"

Tokrat vam bomo predstavili sodelavko. Saj se spodobi, čeprav smo bolj moški kolektiv. Naslednji mesec, ki se približuje z veliko naglico, bosta kar dva praznika posvečena ženskam, zato je prav, da se naših sodelavk spomnimo tudi na tak način.

Jožica je nekaj posebnega že zato, ker njeno delovno mesto ni v pisarni. Delo, ki ga opravlja, je bolj moško - tako menijo tudi njeni sodelavci, ki so, brez izjeme, sami moški. Zadnjih pet let je delovodja v adjustaži jeklarne, kjer se dela nepretrgoma noč in dan. V Železarni se je zaposlila že leta 1975 zato, ker so ji v takratnem elektrodnem oddelku omogočili, da je hodila popoldne v šolo. Leta 1981 je uspešno zaključila srednjo metalurško šolo. Potem je bila premeščena na raziskovalni oddelok. V Acroniju je že od vsega začetka. Najprej je opravljala delo tehnika za ekologijo, septembra 1996 pa je bila na lastno željo premeščena v jeklarno, kjer je še danes.

Zelo sem radovedna. Zakaj ste želeli ravno v jeklarno?

Zdi se mi, da sem po srcu metalurg. Slaba stran pa je to, da sem ženska. Jeklo me je že od nekdaj privlačilo. Kot otrok sem hodila na železniški most gledat žarečo žlindro, ki so jo s plavža stresali v Savo. Ure in ure sem stala tam in opazovala. Kolikokrat me je prišla iskat mama, ker jo je skrbelo, kje sem.

Pravijo, da je ženskam lažje v moških kolektivih. Vi ste preizkusila vse možnosti.

To, da je lažje delati z moškimi kot z ženskami, zelo drži. Niso pokvarjeni, so veliko bolj odkriti in pošten. Za svojo skupino to lahko trdim. Včasih pride do spora in mora posredovati kdo z vrha, če res ne gre drugače. Menim, da se morata delovodja in delavec odkrito pogovoriti ter eden drugemu povedati, kaj ga teži. Potem je treba malo popustiti in poiskati srednjo pot, da je "volk sit in koza cela". Ja, kar pestro je tu pri nas. Vpijemo, preklinjamo in se kregamo, pa tudi smejemo. Delo pa gre naprej, tu ni popuščanja, saj tudi od mene zahtevajo, da izpolnim naloge. Zato tudi od svojih podrejenih zahtevam, da jih izpolnijo v celoti. Vedno tega ne

dosežemo, se pa trudimo, da bi bili čim boljši. Delajo radi tile moji fantje, kar je res, je res. Težko pa sprejemajo novosti. Jaz jim pravim, da niso liberalni. To se kaže tudi sedaj, ko uvajamo projekt 20 ključev.

Poleg tega, da ste delovodja, ste tudi vodja delovne skupine. Vas je skupina sama izbrala?

To so me pa kar določili.

So že vedeli, da ste sposobna za tako odgovorno nalogo.

Vprašati boste morali g. Kanalcu ali g. Šubeljna.

Verjetno imam kot ženska to prednost, da oči kar same najdejo nered in da vidim veliko več stvari, ki bi jih morali urediti. Prednost je tudi ta, da sem tukaj šele pet let in se na vse še nisem navadila. Moške, ki so tu že od vsega začetka, tudi nepotrebne stvari nič ne motijo. Še pomislijo ne, da bi mogoče šlo tudi brez njih. Skušam jim prikazati, da je to njim v dobro, saj bodo lažje delali. Veliko smo že spremenili in izboljšali. Čiščenje je že skoraj za nami. Z idejami in koristnimi predlogi je težje, čeprav se da marsikaj narediti tudi na drug način, samo treba je "pogruntati", kako. No, sčasoma bomo tudi to osvojili. Da bi sami videli napredek, sem jim narisala diagram, ki visi na oglasni deski. Iz njega je lepo razvidno, kje smo dobri in kaj bo še potrebno izboljšati. Določili smo tudi cilje za naslednje leto.

Povedali ste mi, da ste študirali ob delu. Šola in delo je za poročeno ženo z majhnim otrokom velika obremenitev. Kako pa ste vse to uskladili?

Tokrat sem imela še taščo, ki je bila zelo dobra in mi je veliko pomagala. Imam pa tudi zelo dobrega in razumevajočega moža. Brez njune pomoči najbrž ne bi zmogla. Leto 1980 je bilo zame zelo pestro. Najprej sem rodila drugega sina, potem pa sem naslednjo pomlad maturirala. Starejši sin je tako kot jaz metalurški tehnik, sedaj že zaposlen in študira ob delu, mlajši pa je še dijak. Oba sta zelo pridna in delavna.

Ali praznujete 8. marec?

Moji družini in meni več pomeni materinski dan. Priznam, da sama nanj večkrat pozabim. Spomnijo pa se ostali člani družine tako, da se zberejo doma in mi posvetijo malo več časa. Veliko več mi pomeni božič, novo leto ali velika noč. To so pravi družinski prazniki, pa čeprav se kdaj primeri, da sem zaradi izmenskega dela v službi.

Moram povedati, da je imel dr. Gabrovšek zelo lepo navado. Za osmi marec nas je dekleta in žene povabil na čaj ali kavo. Malo smo poklepetali, povedal je kakšno šalo, da smo se nasmejale, nam postregel z bomboniero. Vse se je odvijalo v času malice, a kljub temu smo imele dober občutek, da se nas je direktor spomnil. Takšna drobna pozornost je lahko vredna več kot drago darilo.

Veliko je bilo in je govora o ženski emancipaciji, največ seveda pred 8. marcem. Kaj menite vi, ali imamo enake možnosti kot moški, smo enakopravne?

Lahko rečem, da moram zato, da dosežem cilj, vložiti veliko več truda, energije. Mogoče je to zato, ker je moški kolektiv. Ne vem, če ravno se kar dobro razumemo. Tudi ideje niso tako sprejete. Skratka, ženske se moramo veliko bolj truditi in dokazovati. Med moškimi več velja moška beseda.

Govorili sva že o službi in praznikih. Kaj pa počnete v prostem času?

Ročna dela so moj konjiček. Rada pletem, moja velika želja pa je,

da bi se naučila klekljati. Veliko sem hodila v hribe. Zadnje čase imam težave z nogami, zato prav visoko ne morem, v sredogorje pa grem še vedno rada. Lani sem bila Triglavu. Prav vesela sem bila, da mi je uspelo priti na vrh. Tudi na vrtu sem rada. Poskušam z bio vrtnarjenjem. Prav lepo ni videti, a uspeva dobro. Zgleda pa takole: okrog in okrog so rože, znotraj je pa vse zmešano - kot v gozdu. Osnovno načelo je, da mora biti zemlja pokrita z zelenjem, da ne prihaja do erozije. Ničesar, nobenega vršička ne vržem stran. Se že najde kakšen košček zemlje. Gojim tudi dišavnice in zelišča, v stanovanju pa imam veliko okrasnih rastlin. Tu jih ne morem imeti. Imamo pa dobrega slikarja, ki nam rožice nariše.

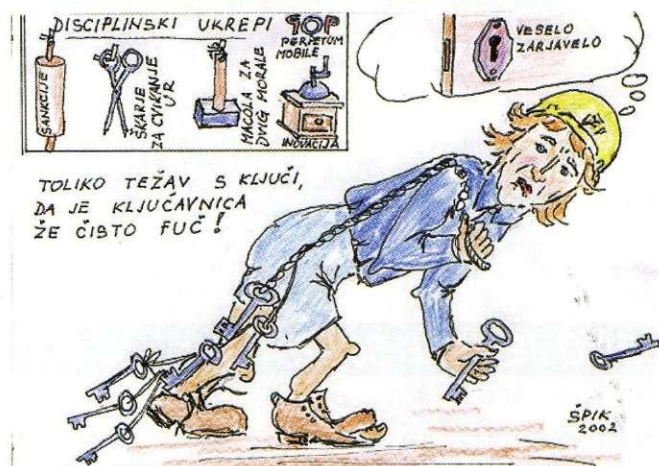
Kako bova zaključili najin pogovor?

Bit življenja nas, žensk, so otroci. Žal pa imamo zanje premalo časa. V službo hodijo že od takrat naprej, ko mati zaključi porodniški dopust, pa vse do svoje upokojitve. Tempo življenja je prehitel. Skrajšan delovni čas? To bi bila rešitev. Potem bi se našel čas za tiste stvari, ki jih z veseljem počnem. Doma pa ne bi ostala.

Jožici hvala za pogovor. Moram priznati, da me je z odgovori kar nekajkrat presenetila, ker sem ji prisodila bolj moški temperament. Želim ji, da bi kmalu prišla pomlad. Potem bom šla k njej po nasvete za bio vrtnarjenje. Tudi jaz sem takšna, da me novosti vlečejo.

Boter Špik jo je v svojih verzih malo "pošpikal". Dejal mi je, da ne bo huda, saj jo je že enkrat narisal, pa se mu ni nič zgodilo.

LM

Disciplina pač - za vsako ceno,
to res glavni je motiv.
Da ni delo to za ženo?
Vedno je kak nov izziv.

Proizvodnja če zaškriplje,
to je kriza, cel hudič!
trudimo se na vse kriplje,
pa storimo skoraj nič.

Včasih glava zaboli me,
potrebujem kozmodisk!
Ponavadi vse to mine,
se izvijem iz vseh stisk.

Inovacije, pa še ideje,
po glavi vedno se podé
če že ravno kdo se smeje,
morda pa res kaj lažje gré.

Dvajset ključev primaruha,
res ni lahek zalogaj.
Čeravno ni veliko kruha -
vendar ni poti nazaj.

A če kdo me ne uboga?
Joj, prejoj! To vam povem!
Je lump in pa nadloga.
Saj vendar jaz še največ vem!

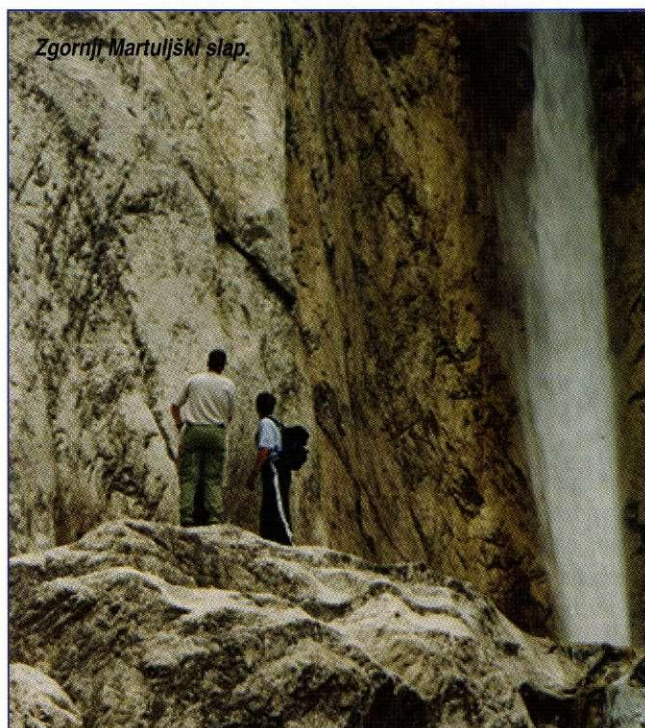
Boter Špik

AKTIVNOSTI DMIT V LANSKEM LETU

Člani društva smo se udeležili vseh pohodov slovenskih železarjev: na Ratitovec, Veliki Rogatec in Menino planino. Ti pohodi so bili že opisani v prejšnjih številkah Novic. Društvo je na pobudo člana Pavla Dimitrova organiziralo tudi svoj planinski pohod k Martuljšim slapovom.

Martuljški slapovi

V soboto, 12. junija, je Društvo metalurških inženirjev in tehnikov Jesenice organiziralo izlet na Martuljske slapove, ki se ga je udeležilo dvajset pohodnikov. Z lastnim prevozom smo se pripeljali do Gozda-Martuljka (staro ime Rut). Pohod je vodil naš član Pavel Dimitrov, gorski reševalec in vodnik, ki je nekaj zadnjih let oskrbnik zavetišča Pod Špičko. Južno od naselja se nad Dolino dviga v

polkrogu lepo gorsko ostenje Martuljkove skupine (Kukova špica, Široka peč, Dovški Križ, Veliki in Mali Oltar, Velika Ponca, Špik in Frdamane police) Območje je bilo leta 1949 razglašeno za krajinski park, od leta 1981 pa spada v Triglavski narodni park. Nad dolino je dobro ohranjen gorski gozd. Pod skalnimi stenami sta dve večji ledeniški krnici Za Akom in Pod Srcem. Pod prvim se zbira voda potoka Martuljek. Voda je na kratki poti naredila čudovito sotesko z dvema večjima slapovima. Mi smo se tako podali po markirani planinski poti skozi sotesko po galerijah in mostovih mimo 50 m visokega Spodnjega Martuljkovega slapa. Nadaljevali smo po poti za Pod Špičkom. Nato smo prečili po nemarkirani poti Čez Mahove. To je lep izvir potočka, ki nadaljuje pot po z mahom porasli skali. Malo naprej je lep razgled na vas Srednji vrh in Karavanke. Potem smo odšli do Zgornjega Martuljkovega slapa, ki se v treh stopnjah spušča čez 110 m visoko steno. Nekateri smo se po zavarovani poti povzpeli do njegovega vznožja. Po krajšem počitku smo se spustili do planine Martuljek. Tu je brunarica pri Ingotu, kjer smo se okrepčali. Vračali smo se mimo bližnje Lipovčeve kočice, kjer je spominska plošča petim ponesrečencem. Šli smo po poti, po kateri se lahko tudi s terenskim vozilom pride do planine.

Izlet je bil prijeten in tudi vreme je vzdržalo, kljub slabši napovedi. Sklenili smo, da če bo volja, se še srečamo na podobnih izletih.

V jesenskem času je društvo izvedlo dva izleta. Prvi izlet je bil na Dolenjsko - V **Revoz in Kostanjevico na Krki**

V lepem jesenskem jutru 4. oktobra smo se z Jesenic odpeljali proti Ljubljani. Po krajšem postanku v Trebnjem smo se odpeljali v metropolo Dolenjske – Novo mesto.

Stari del mesta leži nad srednjim okljukom reke Krke. Mesto ima bogato zgodovinsko in arheološko preteklost. Naš namen pa je bil ogled tovarne avtomobilov Revoz. Lastniki tovarne so Francozi. S pomočjo vodenja smo videli različne faze izdelave, izdelavo

Člani društva pred kostanjeviškim gradom.

posameznih delov, montažo in končno kontrolo sestavljenega avtomobila. Vse poteka organizirano in po tekočem traku. Določena opravila že opravljajo roboti. Po ogledu smo se odpeljali proti vzhodu ob reki Krki. Prišli smo do Kostanjevice na Krki, ki spada v Posavje. Tu nas je čakala vodička Alenka. Razkazala nam je najmanjše mesto na Slovenskem in hkrati eno starejših. Mesto leži v meandru reke Krke, ki so ga v srednjem veku s prekopom spremenili v otok. Nato smo se odpeljali v smer Gorjancev, v Kostanjeviško jamo imenovano tudi Studena jama. To je kraška jama, znana šele od leta 1932, ko se je ob nalivu odprl vhod. Jamarji so del jame uredili za turistične ogleda. Nato smo odšli v kostanjeviški grad Landestrost, ki je bil nekdanji cistercijski samostan. Med drugo svetovno vojno je bil samostanski kompleks močno poškodovan. Sedaj je delno obnovljen. V njem je cerkev Marijinega oznanjenja z gotško notranjostjo in baročnim pročeljem. V gradu je galerija Božidarja Jakca. Notri so razstavljena dela nekaterih slovenskih slikarjev (Boljka, Gorjup, Gorše, Jakac, Kralj) in mojstrov iz kartuzije Pleterje. Na vrtu je stalna razstava skulptur na prostem. Narejene so iz hrastovega lesa iz bližnjega Krakovskega gozda. Imenuje se Forma viva.

Zaključek smo imeli na turistični kmetiji Colarič, ki spada v sklop Podgorjanske vinske turistične ceste. Tam nam je Lea Colarič, prva vinska kraljica v deželi cvička, pripravila pokušino vin. Hrano in pijačo, ki jo nudijo, pridelajo na kmetiji. Po prijetnem vzdušju, ki ga je naredil domači godec, smo se poslovili. V deževni noči smo se vračali nazaj proti Gorenjski.

Nadaljevanje prihodnjič.

Marjan Mencinger

ZA TISTE, KI BEREJO NOVICE OD ZADAJ

BILO JE PRED 50 LETI

Analiza stanja notranjega železniškega transporta v železnici je med drugim pokazala, da se le-ta razvija na zastarelih tirnih napravah, kar obtežuje normalne prometne tokove in povezave. V perspektivnem planu razvoja je bila zato že takrat predvidena izgradnja normalno in ozkotirne ranžirne postaje na nasipu proti Javorniku ter izgradnja centralnih delavnic prometnega oddelka.

Sicer pa je bilo leta 1952 v Železnici 36.966,50 metrov tirov, od tega 12.682,20 metrov normalnega tira, 21.044,30 metrov ozkega tira (760 mm), 1.200 metrov ozkega tira (600 mm) in 2.040 metrov ozkega tira (440 mm). Na normalnih tirih je bilo 49, na ozkih pa 392 kretnic.

Pogonski park je obsegal 6 normalnotirnih parnih, 10 ozkotirnih parnih in 5 ozkotirnih električnih lokomotiv ter normalnotirno dvigalo, vozni park pa 67 normalnotirnih in 1.133 ozkotirnih vagonov. Za nemoten delovni proces je moralo stalno obratovati 15 lokomotiv, in sicer 4 velike in 8 majhnih parnih ter tri električne lokomotive.

Lokomotive so bile zaposlene 56,5-odstotno z zunanjim in 43,5-odstotno z notranjim transportom. Količinsko je povprečni mesečni zunanji transport (dovoz materiala in odprema proizvodov) znašal 82.881 ton, notranji medobratni pa 46.601 tona.

Izkoristek delovnega časa je pri lokomotivah znašal 68 %, na uro premika pa je bilo porabljenega 58,72 kg premoga.

***

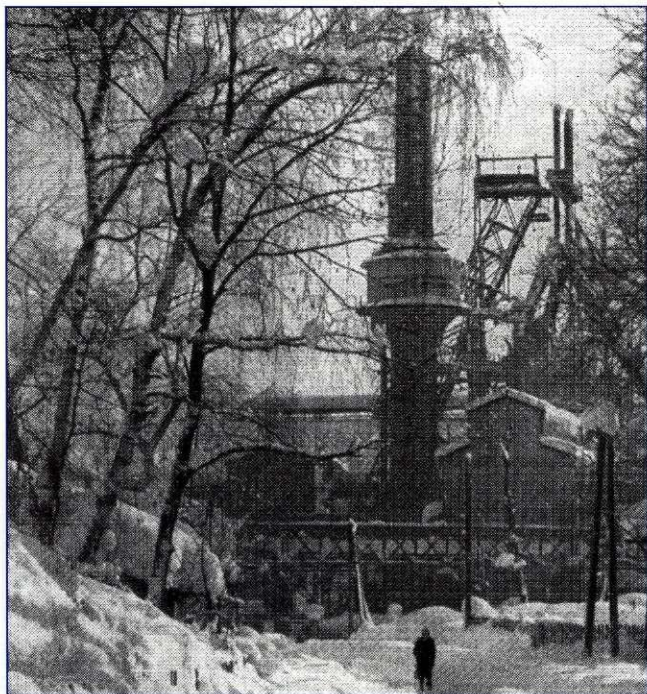
Velika količina snega, kakršno komaj pomnijo najstarejši ljudje, je v petek, 15. februarja, povzročila v naši tovarni hudo nesrečo. Pet minut po polnoči se je zaradi njegove teže vdrla streha v rudarni obrata Plavž in skupno s snegom pokopala pod seboj več delavcev. Na pomoč so takoj priskočili poklicni in prostovoljni gasilci ter okrog 50 delavcev iz obratov. Zaradi padanja posameznih visečih delov konstrukcije je bilo reševanje zelo nevarno in težko. Trajalo je 3 ure in 15 minut, v tem času pa so reševalci izpod ruševin potegnili tri mrtve in šest poškodovanih sodelavcev.

***

Ob zaključku sezone lahko ugotovimo, da je bila letošnja zima hokejistom zelo naklonjena, novo zapadli sneg in bližajoča se pomlad, pa sta jim žal onemogočila nadaljnje delo. O jeseniških smučarjih, ki so bili nekdanja elita našega zimskega športa, slišimo vedno manj, in najverjetneje bo to vrzel kmalu zapolnil hokej, ki je na Jesenicah vse bolj uspešna in priljubljena "fizkultura".

V letošnji sezoni so naši hokejisti odigrali 15 tekem - večino z boljšimi nasprotniki. Za presenečenje so poskrbeli na slovenskem prvenstvu, ki je bilo 2. in 3. februarja v Celju. Premagali so Brežice (12 : 0), Štore (21 : 0) in Kladivar (8 : 1) ter postali prvaki Slovenije. Upajmo, da bodo v prihodnji sezoni ob dobrem strokovnem vodstvu in kakovostnem treningu morda le premagali zagrebško Mladost in se uvrstili med najboljše v zvezno ligo.

10. februarja so odigrali tudi tekmo z moštvom iz Beljaka in izgubili (1 : 13). Rezultat ni čisto realen, saj so naši igralci zapravili več lepih priložnosti, gostje pa so prikazali lep in moderen hokej z visoko tehniko in odličnim drsanjem.

Idilična zimska podoba je zgolj navidezna; stoletni sneg je Železarni prizadejal ogromno škodo. Za nekaj dni je morala ustaviti obratovanje, celoten kolektiv pa se je izkazal s požrtvovalnim odstranjevanjem debele snežne odeje.

Povzetki iz arhivskih virov in Železarnja štev. 2/1952
Zdravko Kovačič

KULTURA - RAZVEDRILO - PROSTI ČAS

VREMENA BODO KRANJCEM SE ZJASNILE,
JIM MÍLŠI ZVEZDE, KAKOR ZDEJ SIJALE,
JIM PESMI BOLJ SLOVEČE SE GLASILE,

VENDÁR TÉ BODO MOREBÍT OSTALE
MED NJIMI, KJER NJIH POEZIJE MILE
IZ SRČA SVOJE SO KALÍ POGNALE.

Dr. France Prešeren

Bil je doma v Vrbi, a ga je srce gnalo v svet, ki pa ga ni sprejel z odprtimi rokami, zato mu je življenje pisalo pesmi. In na koncu ga je zatalijo, zavrglo.

Bil je umetnik balad in romanc, gazel in sonetov, prefinjen rimar s Parnása, občutljiv, ranjen, izgubljen in o marsičem tudi prerok. Spoznali smo ga v šolskih dneh, odkrijmo ga še v zrelih letih. Morda ga bomo razumeli in dojeli šele sedaj. Ko bomo čutili potrebo po duhovni sprostitev, vzemimo v roke Poezije našega poeta - naj bo 8. februar večkrat na leto.

Majda Rebernik

JESENIŠKIM ZELEZARJEM

Skozi stoletje
se v dolini naši je iskriilo,
v objemu jekla
se toliko tu je zgodilo,
da v spominih
nikoli ne bo ugasnilo.

V siju svetlobe
klesali ste moč si edino,
na trdih obrazih
čutili smo vašo toplino,
v dlani ste ujeli
svojo mladostno vedrino.

V žarečih nočeh
svetili naprej ste nove poti,
ko znoj je odtekel,
za vami ostale so znane sledi,
da danes življenje
v drugi svet lažje hiti.

Bili ste junaki
a spomenika vam niso zgradili,
dolini pa vsej,
ste svoje življenje pustili,
da le nikoli vas ne bi pozabili!

Majda Rebernik

PLANINSKI VODNIKI IZ SLOVENSКИH ŽELEZARN O SVOJEM DELU V LETU 2001

Doslej že 92 pohodov z več kot 35.000 udeleženci

Planinski vodniki, ki v družbah Slovenskih železarn skrbijo za planinske pohode železarjev, se srečajo vsako leto, da ocenijo svoje delo ter načrtajo smernice za aktivnosti v naslednji planinski sezoni. Lansko so sklenili 17. novembra s srečanjem pri Plodru v Šentanelu, kjer je okoli 40 udeležencev iz vseh železarskih središč preživelo prijetno dopoldne in del popoldneva. Druženje je s prikazom diapozitivov, ki so nastali na številnih železarskih pohodih, popestril Franc Podmeninšek.

O delu planinskih vodnikov je poročal Franci Telcer. Kot je dejal, planinski pohodi železarjev doživljajo razcvet, število pohodnikov se povečuje, njim pa se na pohodih pridružuje tudi vedno več vodilnih iz železarskih podjetij, tudi organizacijski odbori na Ravnah, Jesenicah in v Štorah so odigrali svojo vlogo.

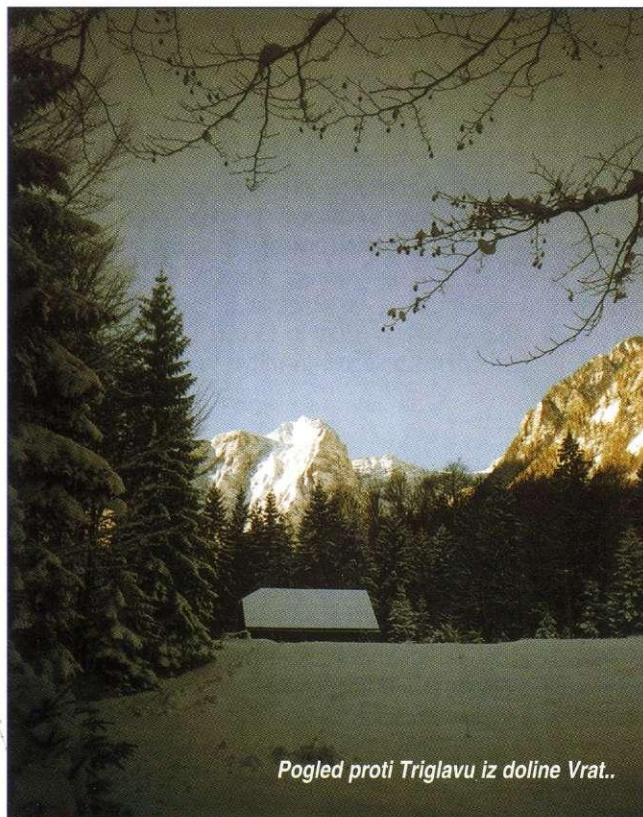
Na prejšnjem srečanju planinskih vodnikov na Pristavi so si ti zadali naslednje naloge: organizacija treh pohodov, povečati informiranje o njih, z dejavnostjo seznanjati vodstva podjetij in občin ter oživiti dejavnost planinskih vodnikov.

Organizacijski odbori so pri izbiri ciljev pohodov upoštevali želje pohodnikov, bolj ali manj pa so bili uspešni tudi pri zagotavljanju tople malice in spominskih majic. V letu 2001 so bili trije pohodi slovenskih železarjev: Jeseničani so pripravili vzpon na Ratitovec, kamor se je 26. maja povzpelo 213 pohodnikov. V organizaciji Ravenčanov je 23. junija potekal pohod na Rogatec z 235 pohodniki. Štorčani pa so železarjem približali manj znano Menino planino, ki je pritegnila največ planinskih navdušencev (302). Skupaj je bilo pohodnikov 750.

Doslej se je v triinidesetih letih zvrstilo že 92 železarskih pohodov, na katerih je sodelovalo 35.089 udeležencev. Statistika pove, da je število udeležencev večje iz leta v leto: medtem ko je bilo leta 1996 na pohodih 143 udeležencev, se jih je leta 1997 odzvalo že 222, naslednje leto pa 488, leta 1999 se jih je na pohode podalo 442, leta 2000 pa 779 – ta porast je treba pripisati tudi četrtemu pohodu (v prejšnjih letih so bili organizirani po trije).

V letu 2002 želijo planinski vodniki število sodelavcev na pohodih še povečati, kar ne bo težko, saj so ugotovili, kaj vse pripomore k uspešnim izletom: izbira privlačnega cilja, pravočasna objava razpisa, sodelovanje s sindikatom SKEI, sodelovanje s podjetji in z župani, organizacija družabnega srečanja, spominska darila ipd.

Zanimivo pa je, kot ugotavlja Franci Telcer, da se je število planinskih vodnikov prav v obdobju povečevanja udeležbe na izletih – zmanjšalo. Njihovo sedanje število je komaj zadovoljivo, saj se je v zadnjih letih prepolovilo. K temu je prispevalo zmanjševanje števila zaposlenih v podjetjih, odhodi v druge kraje, vključitev v delo v drugih društvih ipd. Organizacijski odbori se trudijo, da bi v svoje vrste pritegnili čim več novih vodnikov. A vedeti je treba, da je njihovo delo prostovoljno, združuje pa jih ljubezen do gora. Za varno hojo v gore tako skrbi na Ravnah osem planinskih vodnikov, v Štorah šest, v Celju pa štirje, po dva sta zaposlena na Jesenicah in v Metalurškem inštitutu v Ljubljani,

v Verigi, Plamenu in Tovilu pa deluje po en planinski vodnik, skupaj je planinskih vodnikov v sistemu Slovenske železarne torej 25.

Tudi letos bodo planinski vodniki organizirali tri, morebiti štiri izlete, predvsem v območja, ki jih pohodniki še ne poznajo, pot pa naj bi bila primerna tudi za starejše pohodnike.

Vsi udeleženci delovnega srečanja planinskih vodnikov so se strinjali, da je najpomembnejše, da izleti so; malica in spominska majica pa sta, če ju organizator s sponzorskimi sredstvi lahko zagotovi, nista pa odločilni in obvezni.

Leta 2003 bo stoti pohod slovenskih železarjev, zato bo bolj slovesen. Pohod na Triglav bodo pripravili na Jesenicah pod vodstvom Borisa Lazarja. Za častnega predsednika organizacijskega odbora 100. pohoda pa je bil soglasno izbran Franci Telcer.

A. Č.

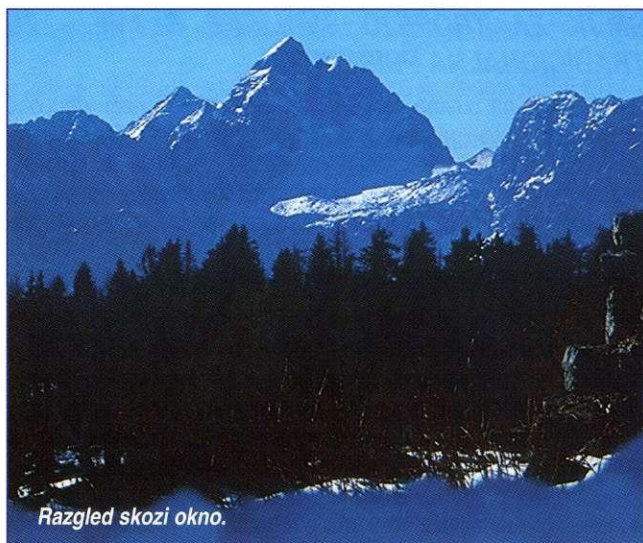
UDELEŽBA NA POHODIH V LETU 2001

ŠTEVILO UDELEŽENCEV	CILJ	RATITOVEC	ROGATEC	MENINA PLANINA	SKUPAJ
JESENIŠKA ŽELEZARNA		100	70	86	256
RAVENSKA ŽELEZARNA		56	103	104	263
ŠTORSKA ŽELEZARNA, ŽICNA CELJE		41	41	100	182
TOVIL LJUBLJANA		5	8	8	21
METALURŠKI INŠTITUT		3	5	-	8
VERIGA LESCE		5	3	-	8
PLAMEN KROPA		3	5	4	12
SKUPAJ		213	235	302	750

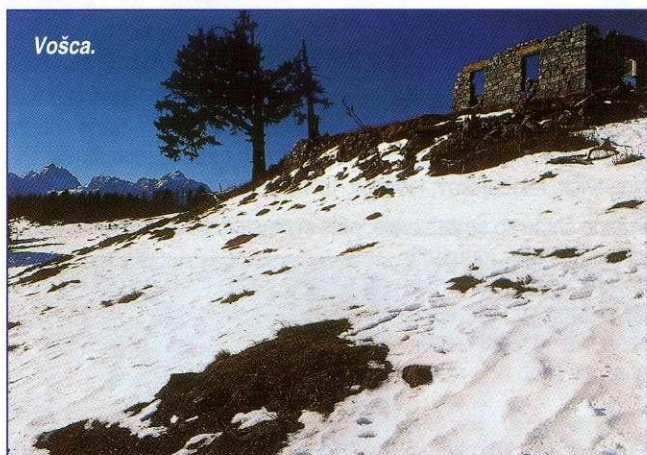
VOŠČA (1737m)

Vošča je eden izmed kopastih vrhov v zahodnem delu Karavank med Blekovo planino in Korenom. Vzhodno od Korenskega sedla je karavanški greben pokrit z gozdovi. Samo na njegovih najvišjih vzpetinah se razprostirajo pašniki. Po grebenu teče tudi državna meja med Avstrijo in Slovenijo. Najvišja kopa na tem delu grebena je Vošča z nadmorsko višino 1737 m. Kljub temu pa Vošča ni izrazit vrh, pač pa je vse skupaj velika razpotegnjena planina, na kateri stojijo tudi ostanki pastirske koče. S planine se nam ponuja prelep pogled na vrhove Martuljkove skupine, Škrlatico, Ponce, Jalovec in Mangrt, na severu pa pogled na Beljak ter Ziljsko dolino in seveda na bližnji Dobrač. V ozadju se bohotijo vrhovi Nariških Alp in Visokih Tur.

Več poti vodi na Voščo, vendar je najlepša iz Gozd Martuljka, od koder nas ozka asfaltirana cesta popelje do Srednjega Vrha na višini 960 m, kjer stoji nekaj starih domačij. Od tu je enkratni pogled na vrhove

Razgled skozi okno.

Vošča.

Pogled na avstrijsko stran.

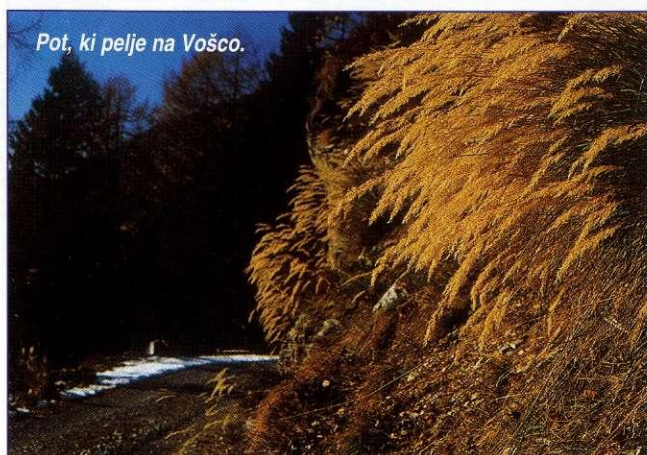
Pogled na Jalovec in Mangrt.

Martuljkove skupine z veličastno Špikovo piramido. Pot nadaljujemo po kolovozu mimo domačije na Jureževo planino. Še naprej se vzpenjamo do velikih pašnikov na grebenu in nato v nekaj minutah prispemo tudi na najvišjo točko, travnato planoto Vošča.

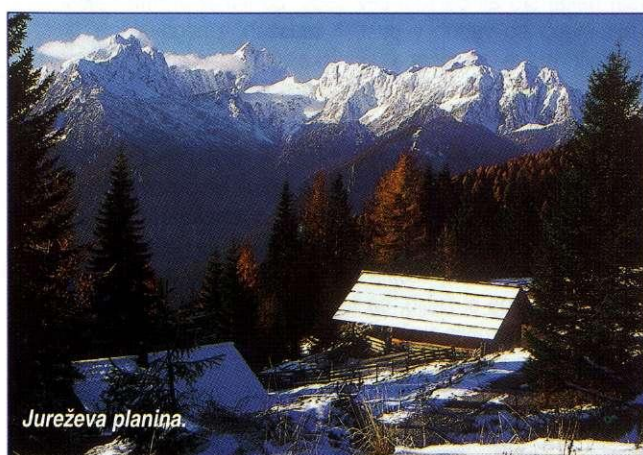
Če se vzpenjamo z juga iz Srednjega Vrha, lahko z vsake jase in travnika uživamo ob lepem pogledu na vrhove Julijskih Alp. Prav zaradi tega je pot iz Srednjega vrha na Voščo, za katero smo porabili dve uri hoje, najlepša od številnih poti, ki vodijo na njen vrh. Z vrha pot lahko nadaljujemo v jugozahodni smeri po grebenu do Korenskega sedla. Ves čas hoje po grebenu uživamo v lepih razgledih na vse strani, lahko pa se odločimo za sestop na izhodišče poti, Srednji Vrh.

Izlet je primeren v vsakem letnem času, tudi v snežnih razmerah.

Tone Kelbl

Pot, ki pelje na Voščo.

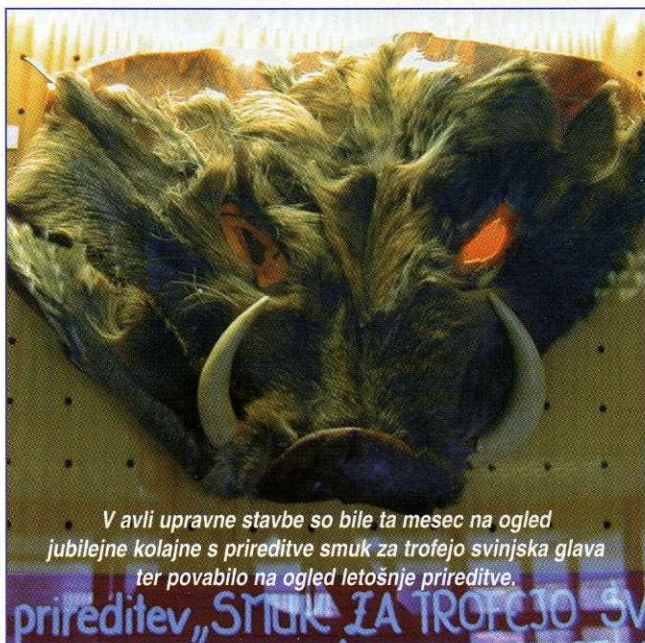

Jureževa planina.

SMUK ZA TROFEJO SVINJSKE GLAVE - ŽE TRADICIONALNA PRIREDITEV

Tudi letos je na pustno nedeljo, 9. februarja, v Črnem vrhu nad Planino pod Golico potekala zabavna smučarska prireditev, ki jo na kratko poimenujemo kar "Svinjska glava". Privabila je množico obiskovalcev in seveda tudi udeležencev-tekmovalcev v pustnih maskah. Prireditev je že tradicionalna, saj se odvija vse od leta 1967.

Vsako leto poleg vedno aktualnih in zanimivih pustnih mask prinese tudi kakšno novost. V svojem osnovnem namenu pa ostaja ena redkih družabnih in zabavnih pustnih prireditev v občini. Njeni organizatorji so v njenem okviru postorili še marsikaj koristnega. Urejeno je bilo balinišče, obnovljena streha na smučarskem domu in pokrita ciljna hišica na prireditvenem prostoru. Dodajali pa so tudi zabavne elemente. Tako so razglasili Črni vrh za svojo občino in razvili svoj prapor. V poletnem času pripravijo enega do dva piknika, se zberejo na prednovoletni zabavi s plesom in enkrat mesečno na torkovih večernih klepetih. A glavne značilnosti ostajajo.

V avli upravne stavbe so bile ta mesec na ogled jubilejne kolajne s prireditve smuk za trofejo svinjska glava ter povabilo na ogled letošnje prireditve.

Pred pustno nedeljo se vsako leto zberejo na občnem zboru, kjer izvolijo župana, ki je zadolžen, da v krogu ožjih sodelavcev prireditev tudi izpelje. Župan pa mora poskrbeti še za oblikovanje in izdelavo izvirnih vsakoletnih oziroma jubilejnih kolajn, ki se nato podeljujejo najbolj zaslužnim organizatorjem.

Sama pustna prireditev je vedno dobro obiskana. Obiskovalcev je vsaj nekaj sto ali pa tudi čez tisoč, če jim je vreme naklonjeno. Tekmovalci so vedno v pustnih maskah, zmagovalec smuka je dobitnik prave zapečene svinjske glave, prehodne trofeje in manjše trofeje, ki jo dobi v osebno last, pa je tisti, ki doseže srednji tekmovalni čas.

Marsikateri dolgoletni član kluba "Svinjska glava" nostalgичno ugotavlja, da jih je predvsem v prvih desetletjih povezovala želja po druženju in zabavi. Danes, ko se prenekateri od začetnih zanesenjakov se že upogiba pod težo let ali pa ga ni več med nami, kot ni Franca Koširja, ki je leta najbolj zabaval množice udeležencev, pa si želijo, da ta prireditev ne bi zamrla in da bi v prihodnosti pritegnila več mladih. Zavedajo se, da se potrebe in načini zabave skozi desetletja spreminjajo, a vseeno upajo, da bo ta zanimiva prireditev preživela tudi čas diskotek in interneta.

Zdenka Torkar Tahir

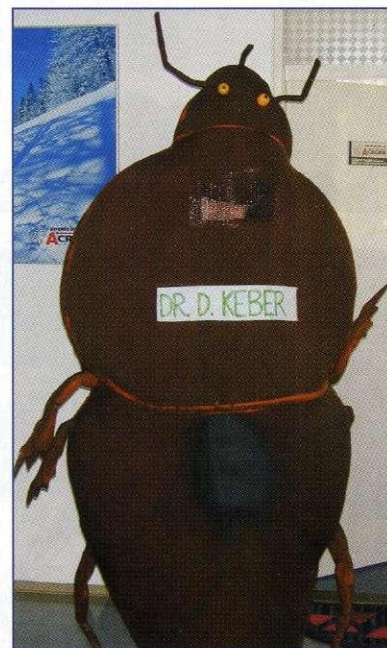

Za pustno zabavo najmlajših so na Koroški Beli že tretje leto zapored poskrbeli v Farnem kulturnem društvu. Na pustno soboto se je v obnovljeni dvorani Kulturnega hrama zbralo lepo število Pik Nogavičk, telebajskov, klovnov, mišk in drugih mask.

Pustne šeme so se zabavale, pele in plesale, skrbne mamice pa so jim nacvrle pustnih dobrot, da niso odšle lačne domov. Za nekaj časa jim je celo uspelo pregnati zimo.

Pust nas je - tako kot se spodobi, obiskal tudi v Acroniju. Na pustni torek je prišel v upravno stavbo (če je bil še kje, nam ni znano, verjetno pa jih je bilo v tem koncu Slovenije več v različnih podobah) pogledat svoje pacientke dr. Keber. Upamo, da nas je naštel dovolj, da mu ne bo treba ukiniti ginekološko-porodniškega oddelka v jeseniški bolnišnici.

L.M.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Geslo iz prejšnje nagradne križanke se glasi:

V PROSINCU GORKOTA, V JESENI SIROTA.

Izmed pravih rešitev je žreb izbral naslednje:

- 1. nagrada: DAMIJAN LAHAJNAR, Tavčarjeva 1, 4270 Jesenice;**
- 2. nagrada: STANE OBLAK, Šercerjeva 13, 4240 Radovljica;**
- 3. nagrada: DANILO TOMŠIČ, Gradnikova 1, 4240 Radovljica.**

Nagrade boste prevzeli osebno na blagajni Acronija (v upravni stavbi na Koroški Beli - pritličje levo) vsak dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument.

ŠPIKOV KOT

Februar je res najkrajši,
to kar dobro se mi zdi.
A to bi videl še najrajši,
da mesec vsak štel manj bi dni.

Za tri dni bo treba manj prehrane,
bencina, štroma, pa še kaj,
bo manj davkov - vrednosti dodane,
Bog nam še takih mes'cev daj!

Na človeka vreme vpliva,
to že stara je modrost.
Za marsikaj je luna kriva,
saj boli že vsaka kost.

A za jezo, voljo slabo,
vreme ni edini vzrok.
Vsak naj se spoprime s sabo!
Ni rešitev jok in stok.

Ko grem tja med uboge pare,
vse več nervoznih je ljudi.
Huda revščina jih tare,
saj ponekod že kruha ni.

Zato odveč mi ni garanje,
delat' uro več al' dan,
uporabit' svoje znanje,
vsaj upam, da ni vse zaman.

Plača redna me rešuje,
drugače bil bi koj bankrot.
Dokler finančno še deluje,
nisem ne revež, ne gospod.

Le včasih v fabriki zaškriplje.
Rezervni deli so problem!
Flikamo že na vse kriplje,
če to zaupati vam smem.

Vzdrževalci naši so od sile.
Iz nič ti nekaj naredě,
zapojejo kladiva, pile,
pa spet vse vkup za silo gre.

Satiriki smo sorta taka:
Sem enkrat oster, drugič blag,
a Satir je grda spaka,
je pol človek in pol vrag.

Zdaj grem pa kar v naravo,
zato naredil bom zapik.
Pljuča prevetrit' je zdravo.
Grem globoko dihat'.

Boter Špik.

ŠPIKOVI PREBLISKI

Bog nas varuj lahkih žensk in težkih moških...

Upam, da bom nekoč toliko star, kot trenutno izgledam...

Vse bolj se mi zdi, da beseda UKREP izhaja iz glagola KREPATI...

Rad bi se naučil lepo peti. Morda mi bo pa potem kdo pozorno prisluhnil...

A zakaj jeklarji pravimo, da gremo na šiht? Ker se v SLUŽBO hodi ZASLUŽIT...

Ne bojte se prihodnosti! Težko bo slabša od sedanjosti.

Od vseh ključev se mi zdi še najbolj zanesljiv Herrschlov ključ. Za vreme.

AVTOR: DRAGO RONNER	RIBIČ, KI LOVI Z OSTMI	SOPROGA MILANA KUČANA	PISATELJ SELIŠKAR	IVAN GROHAR	PRIPEV	NEMŠKI IGRALEC KINSKI	MESTO NA MADŽAR- SKEM	FLEGO JE NAŠ KIPAR	LASTNOST	MESTO NA SEVERU ŠVEDSKE	ŠAMPION	TOPOTANJE	MITRA JE ŠKOFOVSKA KAPA	DELAVEC V CINKARNI	DRŽAVA V PIRENEJH	EGIPČANSKI BOG SONCA
KRČMARICA								ELEKTR. MORSKA RIBA					SL. IGRALEC (EVGEN) MIK			
JERME PRI ČEVLIJH								VIŠINA TONE ROP								
BARVA KOŽE				DEJAVNIK ČINITELJ SL. FIZIK (ROBERT)							BAMBUSNI MEDVED PRIPADNIK GERMANOV					
ZAČETEK PREGOVORA																HOKEJSKI KLUB
ANA KARINA			SESTAVINA DREVES MAJHNA BARKA				RABIN JE IZRAELSKI POLITIK	ŽITNA BOLEZEN BOJNI STRUP					SL. PEVKA (MAJDA) SL. KIPAR (ANTON)			
UBITI IZRAELSKI POLITIK (JICAK)						PAS PRI KIMONU	FILM. ZVEZDA V ZDA SL. TENOR. (LJUBO)					SUKNJA S ŠKRICI VOJAŠKI PAS				
SOMAN JE BOJNI STRUP	ŠKOFOVSKA KAPA	ALFRED NOBEL SIDRO KOTVA			SPONA NEUMNOST					TONOVSKI NAČIN MANJŠI ZALIV				DROBNA ČRTA	SLOVENSKI PISATELJ (JANEZ)	VEČJI KOS POHIŠTVA
KONEC PREGOVORA																
COLA, PALEC				ŽUŽELKA KRAJ PRI DOMŽALAH					BESEDNA UGANKA JAREM							
SKUPEK ENAKIH CELIC						SOKRATOV TOŽNIK ALBERTO TOMBA					REKA MED SLOV. IN HRVAŠKO RADIJ					
SOLISTIČNA GLASBENA PRIREDITEV								VISOKA VZPETINA					SKALA			
NAJVIŠJA GORA TURČIJE						ANDORA JE DRŽAVA V PIRENEJH	OSEBA Z VELIKIMI OČMI						TENIŠKA IGRALKA KURNIKOVA			

NAGRADNA KRIŽANKA

1. nagrada: 5.000 tolarjev, 2. nagrada: 4.000 tolarjev, 3. nagrada: 3.000 tolarjev.

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon in pošljite do 10. marca 2002 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SZ ACRONI d.o.o., C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na kuverto pripisite "NAGRADNA KRIŽANKA".

Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

PRIIMEK IN IME: .....

ULICA IN HIŠ. ŠT. ....

POŠTA: .....

GESLO: .....

.....

.....

.....

Iskrene čestitke za Dan žena!

OB 8. MARCU

Vedno, ko se pripravim, da bi napisala nekaj o Dnevu žena, me obide dvom, kaj sploh danes še pomeni ta praznik? Kolikšno vrednost ima v današnjem življenju nasploh med ljudmi in posebno pri ženskah, katerim je ta praznik posvečen? In da je stvar še bolj zapletena, smo pred leti potegnili na plan še materinski dan. Tako smo verjetno še najbolj zmedli otroke, ki še najbolj navdušeno in z resnostjo jemljejo ta praznik. Sprašujejo se: "Kdaj naj mamici podarim rože?" Vem edino to, da kadar otrok prinese mami rože, ga nikoli ne smemo zavrniti, pa najsi bo to 8. ali 25. marca, čeprav se smisel in sporočilo praznika razlikujeta.

Nekako se je v delavskih mestnih središčih ustalil 8. marec, ki temelji na zgodovinskem dejstvu in vključuje vse ženske. Zdi se mi, da je tako bolj pravično. Da pa si ga vsak razlaga po svoje, ga upošteva, zavrača ali se ne zmeni zanj, pa je stvar vsakega posameznika. In tudi jaz v tem sestavku ne mislim odkriti nič vznemirljivega, le kar tako malo razglabljam, premišlujem in klepetam z vami, zato ni potrebno, da se vsi strinjate z menoj.

Nekje globoko v sebi, kljub neizgovorjenim dvomom in grenkobi, pa povem po pravici, da mi je ta praznik všeč. Že zato, ker je moj, ženski, ker bom v ta namen dobila vsaj eno rožico, ker bo mogoče kdo namesto mene kaj skuhal in ker nihče ne bo pogledal, ko bom zvečer rekla, da grem s prijateljicami ven. Ne bom ga izpustila kar tako iz rok in se delala, da ga ni. V časopisih pa bom verjetno prebirala polemike o tem prazniku, tudi negativne in zbadljive, globokoumne in polne superlativov. Polemike, ki bodo žensko spustile na realna tla, ali pa jo koval v zvezde, čeprav bi najraje na ta dan dobila zagotovilo moških poslancev in ministrov, da bo na Jesenicah ginekološko porodniški oddelek zagotovo ostal. Šele tedaj bo več žensk verjelo v iskrenost in poslanstvo tega praznika. Vendar to je že druga zgodba.

Kljub temu se bom za 8. marec počutila prav krasno. Vzela si bom nekaj pravic in si namenoma polepšala ta dan. Ne bom dovolila, da mi bo kdo dopovedoval, kako je to zlagano in kakšna "bož'ca" sem. Za žalost in jadikovanje bo čas naslednji dan in še veliko drugih, seveda, če si bom to dopustila. V kar pa močno dvomim!

Majda Rebernik